ޤާނޫނު ނަންބަރު: 5/2019

(ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނީ ފަންނުގެ ޤާނޫނު)

އެއްވަނަ ބާބު

ފެށުން

ތަޢާރުފާއި ނަން

1. (ހ) މި ޤާނޫނަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ ގޮތުގައި މަސައްކަތް ކުރުމުގެ ހުއްދަ ދޫކުރުމާއި، ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ މަސައްކަތްތަކާ ގުޅޭ އެންމެހައި ކަންކަން ރެގިއުލޭޓްކޮށް ފިޔަވަޅު އަޅައި ބެލެހެއްޓުމާއި، ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ޚިދުމަތުގެ ޤާބިލުކަން އިތުރުކުރުމާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޤާނޫނީ ތަޢުލީމު ދިނުމުގެ ފެންވަރު މަތިކުރުމާއި، މި ބަޔާންކުރެވުނު އެންމެހައި ކަންކަން ކޮށް، އެކަންކަން ބެލެހެއްޓުމަށްޓަކައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބާ ކައުންސިލުގެ ނަމުގައި ދައުލަތުގެ މިނިވަން އަދި މުސްތަޤިއްލު މުއައްސަސާއެއް އުފެއްދުމާއި، އެ މުއައްސަސާގެ މަސައްކަތްތައް ހިންގާނެ ގޮތް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނެވެ.

   (ށ) މި ޤާނޫނަށް ކިޔާނީ، "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނީ ފަންނުގެ ޤާނޫނު" އެވެ.

ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދު

2. މި ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދަކީ ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންތައްތައް ޙާޞިލުކުރުމެވެ.

   (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ގޮތުގައި މަސައްކަތްކުރުމުގެ ހުއްދަ ދޫކުރުމާއި، ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ މަސައްކަތްތަކާ ގުޅޭ އެންމެހައި ފަންނީ ކަންކަން ރެގިއުލޭޓްކޮށް، ފިޔަވަޅު އަޅައި، ބެލެހެއްޓުމާއި، ޤާނޫނީ

ވަކީލުންނަށް އިމްތިޙާން ތަމްރީންދީ، ޤާނޫނީ ޢިލްމު ތަރައްޤީކޮށް ބެލެހެއްޓުން؛

(ށ) ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ފަރާތުން ދެވޭ ހިދުމަތް ލިބިގަންނަ ފަރާތްތަކަށް، އެ ހިދުމަތް އެންމެ އެކަށޭނަ ގޮތެއްގައި ލިބިދިނުމަށްޓަކައި، އެކަމަށް މަގުފަހިވާނޭ އުސޫލުތައް ޤާއިމުކުރުން؛

(ނ) ކަނޑައެޅިފައިވާ ސުލޫކީ މިންގަނޑާ އެއްގޮތަށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ހިދުމަތް ލިބިދެވޭނެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުން؛

(ރ) ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ނަޒާހަތްތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމާއި، ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ފަރާތުން މަސައްކަތުގެ ދާއިރާގައި ހިފެހެއްޓުންޖެހޭ ސުލޫކީ މިންގަނޑު ހިފާޒަތް ކުރާ ކަންތައްތަކަށް ތަޢާރަފްކުރުމާއި، ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ހިދުމަތް ހޯދާ ފަރާތްތަކުގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމާއި، ވަކާލާތު އޮންނަ ގުޅުމާއި ކުރާވާ މުޢާމަލާތްތައް ރަގަޅުކޮށް ބެލެހެއްޓުން؛

(ބ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދެވޭ ޤާނޫނީ ތަޢުލީމު ދިނުން ހަރުދަނާކޮށް، ޤާނޫނީ ތަޢުލީމު ދިނުމުގެ ފެންވަރު މަތިކުރުން.

ދެވަނަ ބާބު

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބާ ކައުންސިލް

ބާ ކައުންސިލް

3. (ހ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، މި ޤާނޫނުން ހަވާލުކޮށްފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމަށްޓަކައި "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބާ ކައުންސިލް" ގެ ނަމުގައި ކައުންސިލެއް ހިންގުމާއި، އަމިއްލަ ނަމުގައި ދަޢުވާ ކުރުމާއި، ދަޢުވާ ލިބިގަތުމާއި، އުފުލާ މުދަލާއި ނުއުފުލާ މުދާ ހޯދުމާއި ލިބިގަތުމާއި، ދެމިގެންވާ ޗާޕު މުދާ ލިބިގަތުމާއި،

މިކަންކަމުގެ ހައްޤު ލިބިގެންވާ ވަކި ސިޔާސަތެއް އޮންނަ ޤާނޫނީ ގޮތުން އަމިއްލަ، މިނިވަން، މުސްތަޤިއްލު މުއައްސަސާއެއް އުފެދިފައެވެ.

(ނ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވިނަމަވެސް، މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމަށްފަހު، ބާ ކައުންސިލުގެ ނަމުގައި އެއްވެސް ޖަމްޢިއްޔާއެއް ރަޖިސްޓަރީކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ. ނުވަތަ ބާ ކައުންސިލުގެ ނަމާ ގުޅިފައިވާ ލަފުޒެއް ބޭނުންކޮށް، އެ ނަން އެހެން ފަރާތަކުން ބޭނުންކޮށްގެންނުވާނެ، އެއީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އުފައްދާ ބާ ކައުންސިލުގެ ބައެއް ކަމުގައި ނުވަތަ އެ ކައުންސިލުން ކުރާ ޚިދުމަތް މަސައްކަތެއްކަމަށް ކުރުމަށް އުފައްދާ ޖަމްޢިއްޔާއެއް ނުވަތަ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއް ކަމަށް ބެލެވިދާނެ ނަމެއްގައިވެސް ޖަމްޢިއްޔާއެއް ރަޖިސްޓަރީކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

ސިއްކަ

4. ބާ ކައުންސިލުގެ ސިއްކައެއް ހުންނަންވާނެއެވެ. މި ސިއްކަ ބޭނުންކުރަންވާނީ، ބާ ކައުންސިލުގެ ރައީސާއި ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލްގެ ބެލުމުގެ ދަށުން އެފަރާތްތަކުން ކަނޑައަޅާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

ބާ ކައުންސިލުގެ މަޤްޞަދުތައް

5. ބާ ކައުންސިލުގެ މަޤްޞަދުތަކަކީ އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ޙާޞިލުކުރުމެވެ.

(ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަސައްކަތްކުރާ ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ހައްޤުތަކާއި އިމްތިޔާޒުތައް ހިމާޔަތްކޮށްދިނުމާއި، ޤާނޫނީ ވަކީލުކަން ކުރުމުގެ ހުއްދަ ދީ، ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ މަސައްކަތާ ގުޅޭ އެންމެހައި ފަންނީ ކަންކަން ރެގިއުލޭޓްކޮށް، ފިޔަވަޅު އަޅައި ބެލެހެއްޓުމާއި، ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ހުނަރުތަކުގެ އުސްމިންވަރު ކަށަވަރުކުރުމާއި، ޤާނޫނީ

ވަޒީފާގެ މަސައްކަތް ތެދުވެރިކަމާއި އިންސާފުވެރިކަމާއެކު ކުރިއަށްދާކަން ކަށަވަރުކުރުން؛

(ށ) ޤާނޫނީ އެހީތެރިކަމަށް އެދޭ ފަރާތްތަކުން، ޤާނޫނީ ވަޒީފާގެ ކިބައިން އެ ޤާނޫނީ އެހީތެރިކަން ލިބިގަތުމުގައި އެފަރާތްތަކުގެ މަސްލަހަތު ރައްކާތެރިކޮށްދިނުން؛

(ނ) ޤާނޫނީ ވަޒީފާގެ ސުލޫކީ މިންގަނޑުތައް އެކަށައަޅައި އެ މިންގަނޑުތައް ތަންފީޒުކުރުމުގެ ގޮތުން އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުން؛

(ރ) ޤާނޫނީ ޚިދުމަތް އާންމުން ކުރާ އިމްތިހާނު ދެވުރެއްޖުމަންޖަކައި، އެ ޚިދުމަތުގައި މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކުން ފުރުޞަތުދީ ޤާނޫނީ ޚިދުމަތްތަކަށް ފަރުވާތެރިވެ، މުޙާޟަރާތު، އިސްތިޝާރުކުރުމަށް އެފަރާތްތަކަށް ލަފާ ދިނުން؛

(ބ) ޤާނޫނީ ޚިދުމަތުގެ ދާއިރާގައި މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކުން އަމަލުކުރަންޖެހޭ ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތައް އެކަށައަޅާދީ، އެ ފަރާތްތަކަށް ތަމްރީނުކުރުމާއި، ޚިދުމަތުގެ ދާއިރާ ކުރިއެރުވުމަށް މަސައްކަތްކުރުން؛

(ޅ) ޤާނޫނީ ޚިދުމަތުގެ ދާއިރާގެ މިނިވަންކަމާއި މުސްތަޤިއްލުކަން ދެމެހެއްޓުމަށް މަސައްކަތްކުރުން؛

(ކ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިންގާ މަތީ ތަޢުލީމުގެ މަރުޙަލާތަކުން ދޭ ޤާނޫނީ ތަޢުލީމު ކުރިއެރުވުމުގެ ގޮތުންނާއި، އެ ތަޢުލީމުގެ ފެންވަރު ހިފެހެއްޓުމުގެ ގޮތުން އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުން؛

(އ) ޖިނާއީ ބޭރުގެ މަސްއަލަތަކުގައި ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ އެހީތެރިކަން ހޯދުމަށް މާލީ ތަނަވަސްކަމެއް ނެތް މީހުންނަށް ދައުލަތުން ޤާނޫނީ ވަކީލު ހަމަޖެއްސުމުގައި ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކަށް އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުން.

އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީ

6. (ހ) ބާ ކައުންސިލު ހިންގާނީ، މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެކުލަވާލާ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީއާއި، އެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީން އެކުލަވާލާ ދާއިމީ ސަބް ކޮމިޓީތަކުގެ މައްޗަށެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދާއިމީ ސަބް ކޮމިޓީތަކަކީ، ލައިސަންސިންގ ކޮމިޓީއާއި، އެތިކްސް ކޮމިޓީއާއި، އިސްތިއުނާފު ކޮމިޓީއާއި، ޤާނޫނީ ތަޢުލީމު ކޮމިޓީއާއި، ލީ ރިފޯމް އެންޑް ރިސަރޗް ކޮމިޓީއެވެ.

(ނ) ބާ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީ އެކުލަވާލެވެންވާނީ މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ 9 (ނުވައެއް) މެންބަރުންގެ މައްޗަށެވެ.

(1) ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ތެރެއިން ބާ ކައުންސިލުގެ ރައީސް ކަމަށް އިންތިޚާބުކުރެވޭ މީހާ؛

(2) ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ތެރެއިން ބާ ކައުންސިލުގެ ނައިބު ރައީސް ކަމަށް އިންތިޚާބުކުރެވޭ މީހާ؛

(3) ބަންޑާރަ ނައިބު؛

(4) ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ތެރެއިން އިންތިޚާބުކުރާ 6 (ހައެއް) ޤާނޫނީ ވަކީލުން.

(ރ) މަޤާމުގެ ހައިސިއްޔަތުން އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީގައި ހިމެނޭ، މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ މެންބަރު ފިޔަވައި، ބާ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީއަށް މެންބަރުން އިންތިޚާބުކުރާނީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޤާނޫނީ ވަކީލުކަމުގެ ހުއްދަ ލިބިފައިވާ ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ މެދުގައި ނަގާ ސިއްރު ވޯޓަކުންނެވެ.

އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީގެ ބާރުތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް

7. ބާ ކައުންސިލު ހިންގާނީ ބާ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީންނެވެ. ބާ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީގެ ބާރުތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

(ހ) ޤާނޫނީ ހިދުމަތުގެ ދާއިރާ ތަރައްޤީކޮށް، ޤާނޫނީ ހިދުމަތް ދިނުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތްތަކާއި މިންގަނޑުތައް އެކަށައެޅުން؛

(ށ) ޤާނޫނީ ހިދުމަތުގެ ދާއިރާ ތަރައްޤީކުރުމާއި ޤާނޫނީ ހިދުމަތް ދިނުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި ސުލޫކީ މިންގަނޑު ބަޔާންކުރާ ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތަކާއި ސިޔާސަތުތައް އެކަށައަޅައި ފިޔަވަޅު އެޅުން؛

(ނ) ޤާނޫނީ ވަކީލުކަމުގެ ހުއްދަ ދެވޭނެ އުސޫލުތައް ބަޔާންކުރާ ގަވާއިދު އެކަށައަޅުމާއި، އެ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހުއްދަ ދިނުމާއި، ހުއްދަ ހިފެހެއްޓުމާއި، ހުއްދަ ބާޠިލުކުރުން؛

(ރ) ޤާނޫނީ ވަކީލުކަމުގެ ހުއްދައާ ގުޅޭ ފަންނީ މިންގަނޑުތައް އެކަށައަޅުމާއި، އެ މިންގަނޑުތައް މުރާޖަޢާކުރަމުން ގެންދިޔުން؛

(ބ) ޤާނޫނީ ހިދުމަތީ، ޤާނޫނީ ވަކީލުކަމުގެ ހުއްދަ އޮތް ފަރާތްތަކުން ޕްރޮފެޝަނަލް ހިދުމަތެއްކަން ކަށަވަރުކުރެވޭނެ އިންތިޒާމް ހަމަޖެއްސުން؛

(ޅ) ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ހިދުމަތް ދިނުމުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ އުސޫލުތަކާއި ސުލޫކީ މިންގަނޑުތަކާ ހިލާފުވާ މައްސަލަތައް ބަލައި، އެފަރާތްތަކާމެދު އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތަށް އެޅުން؛

(ކ) ޤާނޫނީ ހިދުމަތުގެ ދާއިރާގައި މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކުން ދާއިރާގެ މަސައްކަތްތަކާ ގުޅިގެން ހިންގާ ޤާނޫނީ ހިދުމަތަށް އެދޭ ފަރާތަކާ ގުޅޭ ފައިސާގެ މުޢާމަލާތްތައް ދެފުށް ފަންނަ ގޮތަކަށް ކުރިއަށް ގެންދިއުން ގޮތުގެ އޮނިގަނޑު އެކަށައެޅުން؛

(އ) ޤާނޫނީ ހިދުމަތް ތަބާއްވާ ކުރުމުގެ ބަޔާންކުރާ ގަވާއިދުތަކާއި، އިޖުރާއަތުތައް އެކަށައަޅައި ތަންފީޒުކުރުން؛

(ވ) ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ މަސައްކަތުގެ ފެންވަރުގެ މިންގަނޑުތައް ކަނޑައެޅުމާއި، އެމީހުންގެ މަސައްކަތުގެ ފެންވަރު މަތިކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ބަލައި ދިރާސާކޮށް، އެކަންކަން ތަންފީޒުކުރުމާއި، ގަވާއިދުން އެމީހުންގެ މަސައްކަތުގެ ފެންވަރު ބަލަމުން ގެންދިއުން؛

(މ) ޤާނޫނީ ޚިދުމަތާ ގުޅުންހުރި އެކިއެކި ކަންތައްތަކުގައި ކުރަންޖެހޭ ދިރާސާތައް ކުރުމާއި، އެގޮތުން ކުރެވޭ ދިރާސާތަކުގެ ރިޕޯޓްތައް އާންމުކުރުން؛

(ފ) ޤާނޫނީ ޚިދުމަތް ކުރިއަރުވައި ތަރައްޤީކުރުމަށްޓަކައި އާންމު ގޮތެއްގައި ކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި މަސައްކަތްތައް ކުރުން؛

(ދ) ޤާނޫނީ ޚިދުމަތުގެ ދާއިރާއާ ގުޅޭގޮތުން، ޤައުމީ ނުވަތަ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ފެންވަރުގައި ބޭއްވޭ ބައްދަލުވުންތަކާއި، ސެމިނަރު އަދި ކޮންފަރެންސްތަކުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނީ ޚިދުމަތުގެ ދާއިރާ ތަމްސީލުކުރުން؛

(ތ) ޤާނޫނުއަސާސީގެ 158 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ތެރެއިން ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނަށް ޤާނޫނީ ވަކީލަކު އިންތިޚާބުކުރުމަށްޓަކައި ބާއްވަންޖެހޭ އިންތިޚާބު ބާއްވުމަށްޓަކައި އިންތިޚާބީ ކޮމިޓީއެއް އެކުލަވާލުމާއި، އެކަމަށްޓަކައި ކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި ކަންތައްތައް ކުރުން؛

(ލ) ޤާނޫނުއަސާސީގެ 158 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނަށް ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ފަރާތުން އިންތިޚާބުކުރެވޭ މެންބަރު ޤާނޫނުއަސާސީގެ 165 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ވަކިކޮށްދިނުމަށް ބާ ކައުންސިލްގެ ދަފްތަރުގައި ހިމެނޭ ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ 20% (ވިހި އިންސައްތަ) މެންބަރުން ޕެޓިޝަނެއް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އެ ޕެޓިޝަނެއް ހުށަހަޅާތާ 14 (ސާދަ)

ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ މެންބަރު ވަކިކުރުމާމެދު ފެންނަ ނުފެންނަ ވޯޓު ނެގުން؛

(ގ) ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ނުވަތަ ޤާނޫނީ ދާއިރާގެ މަސްއޫލަކު އިންތިޚާބުކުރުމަށް ހާޒިރުކުރާ ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން ބާއްވަންޖެހޭ އިންތިޚާބުތައް ބާއްވައި އެކަމާ ގުޅޭ އެންމެހައި އިންތިޒާމުތައް ހަމަޖެއްސުން؛

(ޏ) ޤާނޫނަކުން އުފައްދާފައިވާ މުއައްސަސާއަކަށް ޢައްޔަންކުރަންޖެހޭ ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ނުވަތަ ޤާނޫނީ ދާއިރާގެ މަސްއޫލަކު ޢައްޔަންކުރުމުގައި އެ މުއައްސަސާއަކަށް ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތާއި ޚަރަދު ދިނުން؛

(ސ) ޤާނޫނަކުން އުފައްދާފައިވާ ކޯޓެއްގައި ނުވަތަ ޓްރައިބިއުނަލްއެއްގައި ކުރިއަށްދާ މައްސަލައަކީ އާންމު މަސްލަހަތު ހިމާޔަތް ނުވަތަ މުޖްތަމަޢުގެ ބައެއްގެ މަސްލަހަތާ ގުޅޭ ޤާނޫނީ އަދި ދުސްތޫރީ ގޮތުން މުހިންމު ނިންމުމެއް ނިންމުމުގެ އިޖުރާއަތު އޮތް މަސްލަހަތެއްކަމަށް ބާ ކައުންސިލުން ފެނިއްޖެނަމަ، އެފަދަ މައްސަލައަކަށް ތަދައްޚުލުވުން؛

(ޑ) އާންމު މަސްލަހަތާ ގުޅުންހުރި ޤާނޫނީ ނުވަތަ ދުސްތޫރީ މައްސަލަތަކާއި، ކަންތައްތަކާ ގުޅިގެން، ދައުލަތާއި، މަޢުލޫމާތު ހާމަކުރުން؛

(ޒ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިންގާ މަތީ ތަޢުލީމުދޭ މަރުކަޒުތަކުން ހިންގާ ޤާނޫނު ކިޔަވައިދޭ ކޯސްތަކުގެ މުޤައްރަރާއި ކޯހުގެ މުއްދަތާއި އެ ކޯސްތަކުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ޝަރުޠުތަކާ ބެހޭގޮތުން ލަފާދީ ހެދުން؛

(ޓ) އެކަމަށް ބޭނުންވާ ޙާލަތްތަކުގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިންގާ މަތީ ތަޢުލީމުދޭ މަރުކަޒުތަކުން ހިންގާ ޤާނޫނު ކިޔަވައިދޭ ކޯސްތަކުގެ ކިޔަވައިދިނުން ބަލައި، އިސްލާހު ގެންނަންޖެހޭ ކަންކަން އިސްލާހުކުރަން އެ މަރުކަޒުތަކަށް އެންގުން؛

(ޔ) އެކަމަށް ބޭނުންވާ ޙާލަތްތަކުގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިންގާ މަތީ ތަޢުލީމުދޭ މަރުކަޒުތަކުން ހިންގާ ޤާނޫނު ކިޔަވައިދޭ ކޯސްތަކާއި ޕްރޮގްރާމްތަކުގެ އިމްތިޙާންތަކުގެ އެސެސްމަންޓް ހަދައި، ފިޔަވަޅު އެޅުން؛

(ޕ) ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ގޮތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަސައްކަތްކުރުމުގެ ހުއްދަ އެކިއެކި ފަރާތްތަކަށް ދިނުމުގެ ބޭނުމަށް، ޤާނޫނީ ޚިދުމަތުގެ ދާއިރާގައި ބާ ކައުންސިލުން ޤަބޫލުކުރާ ތަޢުލީމީ މަރުކަޒުތަކާއި ތަމްރީނުދޭ މަރުކަޒުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(ޖ) ޤާނޫނީ ޚިދުމަތުގެ ދާއިރާގައި ބައިނަލްއަޤުވާމީ ޖަމާޢަތްތަކާ ގުޅުން ބަދަހިކޮށް، އެފަދަ ޖަމްޢިއްޔާތަކުގެ މެންބަރަކަށްވުން؛

(ޗ) ބާ ކައުންސިލުގެ މަޤްޞަދުތައް ޙާޞިލުކުރުމަށްޓަކައި ބާ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީން ކަނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތިން އެކި އެކި ކޮމިޓީތައް އެކުލަވާލައި އެ ކޮމިޓީތަކާ މަސައްކަތް ހަވާލުކުރުން؛

(ހހ) މި ޤާނޫނު ނުވަތަ އެހެންވެސް ޤާނޫނުތަކުން ބާ ކައުންސިލަށް ހަވާލުކުރާ އެންމެހައި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުން؛

(ހށ) ބާ ކައުންސިލުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ވަކީލުން ގިންތި ކުރުމާބެހޭ ގަވާއިދު ހެދުން.

ރައީސާއި ނައިބު ރައީސްގެ ޝަރުތުތައް

8. ބާ ކައުންސިލުގެ ރައީސާއި ނައިބު ރައީސްގެ ކިބައިގައި އަންނަނިވި ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަވާންވާނެއެވެ.

(ހ) ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ ގޮތުގައި މަސައްކަތްކުރުމުގެ 10 (ދިހައެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވުން؛ އަދި

(ށ) ޤާނޫނީ ދާއިރާގައި ކޮށްފައިވާ މަސައްކަތްތަކުގެ ތަޖުރިބާގައި އޮނިގަނޑުގެ ސަނަދުތަކުގެ ސްޓޭންޑަރޑް ވާދު މަސްއޫލިއްޔަތު ފަދަ ބާ ކައުންސިލުން ސާބިތުވެފައިވާ ވަރަށް ބަލައިގަނެވޭ މީހަކަށް ވުން؛ އަދި

(ނ) ޤާނޫނީ ގޮތުން ބަނދުކޮށްފައިވާ މީހަކު ކަމުގައި ނުވުން ނުވަތަ ޖިނާއީ ކުށެއް ސާބިތުވެފައިވާ މީހަކު ކަމުގައި ނުވުން.

ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލް

9. ބާ ކައުންސިލުގެ ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލް އައްޔަންކުރާނީ ބާ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީންނެވެ. ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލްގެ ކިބައިގައި އަންނަނިވި ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަވާންވާނެއެވެ.

(ހ) ޤާނޫނީ ދާއިރާއިން ފުރަތަމަ ޑިގްރީ ހާސިލްކޮށްފައިވުމާއެކު، ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ ގޮތުގައި މަސައްކަތްކުރުމުގެ 7 (ހަތެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވުން؛ އަދި

(ށ) ޤާނޫނީ ދާއިރާގައި ކޮށްފައިވާ މަސައްކަތްތަކުގެ ތަޖުރިބާގައި އޮނިގަނޑުގެ ސަނަދުތަކުގެ ސްޓޭޓް އަދި ރަށްރަށް މަސްއޫލިއްޔަތު ފަދަ ބާ ކައުންސިލުން ސާބިތުވެފައިވާ މީހަކަށް ވުން؛ އަދި

(ނ) ޤާނޫނީ ގޮތުން ބަނދުކޮށްފައިވާ މީހަކު ކަމުގައި ނުވުން ނުވަތަ ޖިނާއީ ކުށެއް ސާބިތުވެފައިވާ މީހަކު ކަމަށް ނުވުން.

10. ބާ ކައުންސިލްގެ އެޑްވައިޒަރީ ކޮމިޓީއަށް އިންތިޚާބުކުރާ 6 (ހައެއް) މެންބަރުންގެ ކިބައިގައި އަންނަނިވި ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަ ވާންވާނެއެވެ.

އެޑްވައިޒަރީ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން

(ހ) ޤާނޫނީ ދާއިރާގައި މަސައްކަތްކުރުމުގެ 5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވުން؛ އަދި

(ށ) ޤާނޫނީ ދާއިރާގައި ކޯސްފައިވާ މަސައްކަތުގެ ތަޖުރިބާއި އެމީހާގެ ނަޒާހަތްތެރިކަމާމެދު ސުވާލު އުފެދިފައި މައްސަލައެއް ޝަރުޢީ ކޯޓަކުން ނުވަތަ ބާ ކައުންސިލަށް ސާބިތުވެފައިވާ މީހެއް ކަމުގައި ނުވުން؛ އަދި

(ނ) ޤާނޫނީ ގޮތުން ބަނގުރޫޓުވެފައިވާ މީހެއްކަމުގައި ނުވުން ނުވަތަ ޖިނާއީ ކުށެއް ސާބިތުވެފައިވާ މީހެއްކަމުގައި ނުވުން.

11. (ހ) ބާ ކައުންސިލްގެ އެޑްވައިޒަރީ ކޮމިޓީގައި ހިމެނޭ މެންބަރުންގެ ތެރެއިން، މި ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ 3 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މެންބަރު ފިޔަވައި، އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ރައީސާއި ނައިބު ރައީސާއި އެ ކޮމިޓީގެ 6 މެންބަރުން އިންތިޚާބުކުރާނީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޤާނޫނީ ވަކީލުންކަން ކުރުމުގެ ހުއްދަ ލިބިފައިވާ ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ މެދުގައި ނަގާ ސިއްރު ވޯޓަކުންނެވެ.

އެޑްވައިޒަރީ ކޮމިޓީގެ އިންތިޚާބު

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބާ ކައުންސިލްގެ އެޑްވައިޒަރީ ކޮމިޓީއަށް އިންތިޚާބުކުރާ ރައީސާއި، ނައިބު ރައީސާއި، އިތުރު 6 (ހައެއް) ޤާނޫނީ ވަކީލުން އިންތިޚާބުކުރުމަށް ބާއްވާ ފުރަތަމަ އިންތިޚާބު ބާއްވާނީ، އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން ކަނޑައަޅާ އުސޫލަކުން، އެ ކޮމިޝަނުގެ ފަރާތުންނެވެ. މިގޮތުން ބާއްވާ ފުރަތަމަ އިންތިޚާބު މި ޤާނޫނަށް ތަސްދީޤުކުރަން ފެށޭތާ 21 (އެކާވީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި

ބާއްވަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އިންތިޚާބުގައި ވޯޓު ލެވޭނީ، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާއިރު ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަކާލާތުކުރުމުގެ ހުއްދަ ލިބިފައިވާ ޤާނޫނީ ވަކީލުންނަށެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން އެކުލަވާލަންޖެހޭ ވޯޓުލުމުގެ ހައްޤު ލިބިފައިވާ ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ލިސްޓު އެކުލަވާލުމަށްޓަކައި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަސައްކަތްކުރާ ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ދަފްތަރު، އެންމެ ފަހުގެ މަޢުލޫމާތާއެކު، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން އެ ދަފްތަރު ބަލަހައްޓަމުންދާ ފަރާތުން، އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނަށް ފޮނުވަންޖެހޭނެއެވެ. މިގޮތުން، އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނަށް ލިބޭ ދަފްތަރުގައި އެއްވެސް ފަރިޤާރާއެއްގެ ނަން ހިމެނިފައިވާނަމަ، ވޯޓުލުމުގެ ހައްޤުލިބިފައިވާ ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ލިސްޓުން އެ ފަރިޤާރާއެއްގެ ނަން އެ ކޮމިޝަނުން އުނިކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) ބާ ކައުންސިލްގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީއަށް މެންބަރުން އިންތިޚާބުކުރުމަށް ފުރަތަމަ ބާއްވާ އިންތިޚާބުގެ ފަހުން ބާއްވާ އިންތިޚާބުތައް ބާއްވާނީ ބާ ކައުންސިލުން ކަނޑައަޅާ އުޞޫލުތަކާ އިންތިޚާބުގެ ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ބާ ކައުންސިލްގެ ފަރާތުންނެވެ.

(ޅ) ބާ ކައުންސިލްގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީގެ މަޤާމެއް ހުސްވެއްޖެނަމަ، އެ ހުސްވާ މަޤާމަށް މީހަކު އިންތިޚާބުކުރުމަށް ބާއްވާ އިންތިޚާބު އެ މަޤާމު ހުސްވާ ދުވަހުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ބާއްވަންވާނެއެވެ.

މެންބަރުކަމުގެ ދައުރު

12. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ބާ ކައުންސިލުގެ އެޑްވައިޒަރީ ކޮމިޓީއަށް އިންތިޚާބުކުރެވޭ މެންބަރުންގެ ދައުރަކީ 3 (ތިނެއް) އަހަރެވެ.

(ށ) ބާ ކައުންސިލުގެ ރައީސްކަމަށް އިންތިޚާބުކުރާ މީހަކަށް 1 (އެކެއް) ދައުރަށްވުރެ ގިނަ ދައުރަށް އެ މަޤާމުގައި ނުހުރެވޭނެއެވެ.

(ނ) ބާ ކައުންސިލުގެ ރައީސް ފިޔަވައި އެޑްވައިޒަރީ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުކަމަށް އިންތިޚާބުކުރާ ކޮންމެ މީހަކަށް ވިދިވިދިގެން ނުވަތަ އެނޫންވެސް ގޮތަކަށް ގިނަވެގެން 2 (ދޭއް) ދައުރަށް ބާ ކައުންސިލުގެ އެޑްވައިޒަރީ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުކަމުގެ މަޤާމު ފުރިދާނެއެވެ.

އެޑްވައިޒަރީ ކޮމިޓީގެ މަޤާމު ހުސްވުން

13. (ހ) ބާ ކައުންސިލުގެ އެޑްވައިޒަރީ ކޮމިޓީއަށް އިންތިޚާބުކުރެވޭ މެންބަރުންގެ މެންބަރުކަން އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، ނިމުމަކަށް އައި ކަމުގައި ބެލެންވާނެއެވެ.

(1) ދައުރު ހަމަވުން؛

(2) އިސްތިޢުފާ ދިނުން؛

(3) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މެންބަރުކަމުން ވަކިކުރުން؛

(4) މަރުވުން، ނުވަތަ މަޤާމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމަށް ނުކުޅެދޭފަދަ ބާވަތެއްގެ ދުޅަވެރިވުން؛

(5) މެންބަރުކަމުގެ ޝަރުޠެއް އުނިވުން.

(ށ) މަޤާމުގެ ހައިސިއްޔަތުން އެޑްވައިޒަރީ ކޮމިޓީގައި ހިމެނޭ، މި ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ މެންބަރު، އެ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުކަމުން ވަކިވާނީ، އޭނާ އެ މަޤާމުން ވަކިވުމުންނެވެ.

ޤާނޫނީ އަދަދު

14. ބާ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުންތަކުގެ ޤާނޫނީ އަދަދަކީ 5 (ފަހެއް) މެންބަރުންނެވެ.

އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުންތައް

15. (ހ) ބާ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުންތަކުގެ ރިޔާސަތު ބަލަހައްޓާނީ ރައީސެވެ. ރައީސަށް ހާޒިރުނުވެވޭ ހާލަތްތަކުގައި ރިޔާސަތު ބަލަހައްޓާނީ ނައިބު ރައީސްއެވެ.

(ށ) ކޮންމެ މީލާދީ މަހަކު، ބާ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމެއް މަދުވެގެން 2 (ދޭއް) ފަހަރު ބާއްވަންވާނެއެވެ.

(ނ) ބާ ކައުންސިލުގެ ބައްދަލުވުންތައް ބޭއްވުމުގައި އަމަލުކުރަން އުސޫލު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

މެންބަރަކު ވަކިކުރުން

16. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ މެންބަރު ފިޔަވައި، ބާ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީގެ މެންބަރަކު މަޤާމުން ވަކިކުރެވޭނީ، ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ތެރެއިން 100 (ސަތޭކަ) އަށްވުރެ މަދުނޫން އަދަދެއްގެ ޤާނޫނީ ވަކީލުން، އެ މެންބަރު ވަކިކުރުމަށް ބާ ކައުންސިލަށް ލިޔުމުން ހުށަހެޅުމުން، ބާ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ ތިންބައިކުޅަދެބައިގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން އެ މެންބަރު ބާ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީގެ މެންބަރުކަމުން ވަކިކުރުމަށް ފާސްކުރުމުންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މެންބަރަކު ވަކިކުރުމަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އެ ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހަޅާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލަ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީގައި އެޖެންޑާކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެފަދަ މައްސަލައެއް ހުށަހެޅުމުން، އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީން އަމަލުކުރާނެ ގޮތް،

މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން ވަކިކުރުމަށް ހުއްދަވާނެ ޙާލަތްތައް

17. މި ޤާނޫނުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީގެ މެންބަރަކު ވަކިކުރުމަށް ހުއްދަވާނީ އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައެވެ.

(ހ) ބޯ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީގެ މެންބަރަކު އަދާކުރަންޖެހޭކަމަށް މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމަށް ނުކުޅެދުން؛

(ށ) ބޯ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީގެ މެންބަރަކު އަދާކުރަންޖެހޭކަމަށް މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމުގައި ތަކުރާރުކޮށް ފަރުވާކުޑަކުރުން؛

(ނ) މަސްލަޙަތާ ފުށުއަރާފަދަ ކަމެއް ކުރުން.

އާންމު މަޖްލިސް ހިޔާނާ މައްސަލަތަކުގައި ވޯޓަށްއަޅުވުން

18. މި ޤާނޫނުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބާވަތްތަކުގައި ޤާނޫނަކުން އުފައްދާފައިވާ ކޯޓެއްގައި ނުވަތަ ޓްރައިބިއުނަލެއްގައި ކުރިއަށްދާ މައްސަލައަކާ މި ޤާނޫނުގައި ބުނެފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އާންމު މަޖްލިސް ހިޔާނާ ބޯ ކައުންސިލުން ބަލައިގަނެވޭ މައްސަލައެއްކަމަށް ނިންމަންވާނީ ބޯ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީގެ ޖަލްސާއެއްގެ އަޣްލަބިއްޔަތުން ފާސްކުރުމުންނެވެ.

ރައީސްގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް

19. ބޯ ކައުންސިލުގެ ރައީސްގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި މިވަނީއެވެ.

(ހ) ބޯ ކައުންސިލުގެ އިދާރީ މަސައްކަތްތަކުގެ ސުޕަވައިޒަރީ ޒިންމާދާރުވުމާއި އިޝްރާފުކުރުން؛

(ށ) ބޯ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުންތަކުގެ ރިޔާސަތު ބެލެހެއްޓުން؛

(ނ) އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީގެ ޖަލްސާއެއްގައި ކަމެއް ފާސްކުރުމަށްޓަކައި ނަގާ ވޯޓު އެއްވަރުވާ ހާލަތްތަކުގައި ވޯޓު ދިނުން؛

(ރ) ބާ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީން އެހެން ގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާފައިނުވާނަމަ، އެކިއެކި ތަންތަނުގައި ބާ ކައުންސިލު ތަމްސީލުކުރުން.

ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލްގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް

20. ބާ ކައުންސިލުގެ ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލް އޭނާގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާކުރަންވާނީ މި ޤާނޫނާއި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ހ) ބާ ކައުންސިލުގެ އެންމެހައި އިދާރީ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމާއި، މަސައްކަތްތަކާ ގުޅޭގޮތުން ދުވަހުން ދުވަހަށް ހިންގަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ހިންގުން؛

(ށ) ބާ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުންތަކުގެ ޔައުމިއްޔާ ކަންކަން ބެލެހެއްޓުން؛

(ނ) ބާ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީން ނިންމާ ނިންމުންތައް ތަންފީޒުކުރުން.

އަހަރީ އާންމު ޖަލްސާ

21. (ހ) ބާ ކައުންސިލުގެ އަހަރީ އާންމު ޖަލްސާ އަހަރަކު އެއްފަހަރު ބާއްވަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޖަލްސާ އިންތިޒާމުކުރާނީ، އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީންނެވެ.

(ނ) ބާ ކައުންސިލުގެ އަހަރީ އާންމު ޖަލްސާއަށް ތިރީގައިވާ ރިޕޯޓުތައް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(1) ބާ ކައުންސިލުގެ އަހަރީ ރިޕޯޓު؛ އަދި

(2) ބާ ކައުންސިލުގެ އޮޑިޓް ކޮށްފައިވާ މާލީ ރިޕޯޓު

(ރ) ބާ ކައުންސިލުގެ އަހަރީ އާންމު ޖަލްސާގެ ހިންގުމާ ގުޅޭ ގަވާއިދު އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީން ފާސްކުރަންވާނެއެވެ.

މާލީ ކަންތައްތައް

22. (ހ) ބާ ކައުންސިލު ހިންގުމަށްޓަކައި ކޮންމެ އަހަރަކު ބޭނުންވާނެ ބަޖެޓް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރަންވާނެއެވެ. ބާ ކައުންސިލަށް ކުރިއަށް އޮތް އަހަރަށް ބޭނުންވާނެ ބަޖެޓް ހިނގަމުންދާ އަހަރުގެ އޮގަސްޓް މަސް ނިމުމުގެ ކުރިން ދައުލަތުގެ މާލީ ކަންކަން ހިންގުމާ ބަލަހައްޓާ ވުޒާރާއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ފައިސާ ހޯދުމުގެ ބާރު، ބާ ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އަދި މިގޮތުން ލިބޭ ފައިސާ ބާ ކައުންސިލު ހިންގުމަށްޓަކައި ބޭނުންކުރެވިދާނެއެވެ.

(1) ގާނޫނީ ވަކީލުކަމުގެ ހުއްދަ ދޫކުރުމާއި، ހުއްދަ އައުކުރުމާއި، ސެޓްފިކެޓް އަލުން ހެއްދުން ފަދަ ކަންތައްތަކަށް ނަގާ ފީ؛

(2) އިދާރީ ނުވަތަ ސުލޫކީ ފިޔަވަޅެއްގެ ގޮތުގައި ނަގާ ޖޫރިމަނާ؛

(3) ރާއްޖޭއާއި ރާއްޖެއިން ބޭރުގެ އެކިއެކި ޖަމްޢިއްޔާ ޖަމާޢަތްތަކުންނާއި، ބޭރުގެ ފަރާތްތަކުން ލިބޭ މާލީ އެހީ.

(ނ) ބާ ކައުންސިލުން ހިންގާ އެންމެހައި މާލީ ކަންކަން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ލައިސަންސް ދޫކޮށްފައިވާ އޮޑިޓަރެއް އަހަރަކު އެއްފަހަރު އޮޑިޓް ކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އޮޑިޓް ރިޕޯޓު، ބާ ކައުންސިލުގެ އަހަރީ އާންމު ޖަލްސާއަށް ހުށަހަޅައި ފާސްކުރުމަށްފަހު، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ މުސާރައާއި މާލީ އިނާޔަތް	23. ބޯ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންނަށް އެއްވެސް މުސާރައެއް ނުވަތަ މާލީ އިނާޔަތެއް ނުލިބޭނެއެވެ.
އަހަރީ ރިޕޯޓު	24. ކޮންމެ މީލާދީ އަހަރެއް ނިމޭތާ 60 (ފަސްދޮޅަސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ފާއިތުވެދިޔަ އަހަރުގެ އާމްދަނީއާއި، ޚަރަދުތަކާއި، ޤާނޫނީ ޚިދުމަތުގެ ދާއިރާ ކުރިއެރުވުމަށްޓަކައި ކޮށްފައިހުރި މަސައްކަތްތަކާއި، ކުރިއަށް އޮތް އަހަރަށް ރާވާކުރާ އާމްދަނީއާއި ޚަރަދާއި، ކުރަން ބޭނުންވާ ކަންތައްތައް އެނގޭނެ ރިޕޯޓެއް ބޯ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީން އެކުލަވާލައި، އަހަރީ އާންމު ޖަލްސާއިން ފާސްކުރުމަށްފަހު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން ހުށަހަޅާ ރިޕޯޓާ ގުޅިގެން އިސްލާހުކުރަންޖެހޭ ކަމެއްވާނަމަ އެކަމެއް އިސްލާހުކުރުމަށް އެންގުމުގެ ބާރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
އިމްތިޔާޒު	25. ބޯ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީގެ އެއްވެސް މެންބަރަކު ނުވަތަ މުވައްޒަފަކު އެފަރާތުގެ މަސައްކަތުގެ ދާއިރާގެ ތެރެއިން ފާއިދާ އެއްގޮތަށް ކުރާ ކަމެއްގެ ނުވަތަ ނުކުތް ދޫކުރި ކަމެއްގެ ޒިންމާ އުފުލާކަން ނުޖެހޭނެއެވެ. އަދި ބޯ ކައުންސިލުން ހިންގި ހަރަކާތަކާ ގުޅިގެން ޖިނާއީ ކުށަކަށް ތުހުމަތުކުރެވިއްޖެނަމަ، ޖިނާއީ ފަރުދީގޮތުން އެ ކުށުގެ ބަދަލެއް ހިންގި މެންބަރަކު ނުވަތަ މުވައްޒަފަކަށެވެ.
މުވައްޒަފުން	26. ބޯ ކައުންސިލުގެ މަސައްކަތްތައް ހިންގުމަށްޓަކައި ބޭނުންވާ މުވައްޒަފުން ޢައްޔަނުކުރުމާއި، މުވައްޒަފުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އެކަށައަޅުއްވުމާއި، މުވައްޒަފުން ވަކިކުރުންފަދަ މުވައްޒަފުންނާ ގުޅޭ އެންމެހައި ކަންތައްތައް ކުރުމުގެ ބާރު، ބޯ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

މަސްލަހަތު ފުށުއަރާ ބާވަތްތަކާއި، ސިއްރު ހިފެހެއްޓުން

27. (ހ) ބާ ކައުންސިލުން ނިންމަންޖެހޭ އެއްވެސް ކަމެއް ނިންމުމުގައި ބާ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީގެ އެއްވެސް މެންބަރަކު، އެކަމުގެ ސީދާ ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުން ނަމަވެސް މަސްލަހަތު އޮތް އެއްވެސް ފަރާތަކާ މަޝްވަރާކޮށް، ރަޔާ ހޯދައިގެން ނުވާނެއެވެ. މައްސަލަތަކުގައި ނިންމުމުގައި ބޭނުންވާ ފަންނީ މަޝްވަރާ ހޯދުން މި މާއްދާގެ ދަށުން އިސްތިސްނާވާނެއެވެ.

(ށ) ބާ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީގެ އެއްވެސް މެންބަރެއްގެ މަޤާމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތާ ގުޅިގެން އަދާކުރާ ޒިންމާއެއްގައި މަސްލަހަތު ފުށުއަރާފަދަ ކަމެއް ދިމާވެއްޖެނަމަ، އެ ޒިންމާއެއް އަދާކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން އެކަމެއްގެ މައުލޫމާތު ބާ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީއަށް ދޭންވާނެއެވެ. އަދި އެފަދަ ކަމަކާ ގުޅިގެން ކުރާ މަޝްވަރާތަކާއި، ނިންމުމާއި ނިންމުމަށްޓަކައި ނަގާ ވޯޓުގައި އެފަދަ މެންބަރަކު ބައިވެރިވެގެން ނުވާނެއެވެ.

(ނ) ބާ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީގެ މެންބަރަކު، އެ މެންބަރެއްގެ މަސްލަހަތު ފުށުއަރާ ކަމެއް ނިންމުމުގައި އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވެއްޖެނަމަ، އެމީހަކާމެދު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ބާ ކައުންސިލުން ފިޔަވަޅު އަޅަންވާނެއެވެ. އަދި އެފަދަ މައްސަލަތަކާ ގުޅޭ ޝަކުވާ ބާ ކައުންސިލަށް ހުށަހެޅޭނެ އުސޫލެއް، އެ ކައުންސިލުން އެކުލަވާލައި ޢާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) ބާ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީން އެކަށައަޅާ އުސޫލުތަކެއްގެ ދަށުން މެނުވީ ބާ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީގެ މެންބަރަކު ނުވަތަ މުވައްޒަފަކު ނަމަވެސް މަޤާމުގެ ހައިސިއްޔަތުން ލިބިފައިވާ މައުލޫމާތެއް އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ހާމަކުރެވިގެން ނުވާނެއެވެ.

(ބ) އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ މަޤާމުގެ ހައިސިއްޔަތުން ލިބޭ މައްޗަށާއި ހާމަކުރުމުގައި އަމަލުކުރާނެ ގޮތުގެ އުޞޫލުތައް ބާ ކައުންސިލުން އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ.

ތިންވަނަ ބާބު

ގާނޫނީ ވަކީލުންގެ ހުއްދަ ދޫކުރުން

ގާނޫނީ ވަކީލުންގެ ހުއްދަޔަށް ޝަރުޠު ދިނުން

28. (ހ) މި ގާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާހާ ހިނދަކު، ގާނޫނީ ވަކީލުންގެ ހުއްދަ ލިބިފައިވާ ފަރާތްތައް ފިޔަވައި އެހެން ފަރާތްތަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ގާނޫނީ ވަކީލެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން ގާނޫނީ މަސައްކަތްކޮށް ގާނޫނީ ހިދުމަތް ދިނުން ނުވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ހިލާފުވެއްޖެ މީހަކު އަދަބަކީ ގާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގާނޫނުލްއުޤޫބާތު) ގެ 613 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެވެ.

ގާނޫނީ ވަކީލުންގެ ހުއްދަ ދިނުމާއި ވަކާލާތުކުރުން

29. (ހ) ގާނޫނީ ވަކީލެއްގެ ގޮތުގައި މަސައްކަތްކުރުމަށް މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ދޫކުރާ ހުއްދައަށް ކިޔާނީ "ގާނޫނީ ވަކީލުންގެ ހުއްދަ" މިނަމެވެ.

(ށ) ގާނޫނީ ވަކީލުންގެ ހުއްދަދޭ ފަރާތްތަކުގެ ދަފްތަރެއް ބާ ކައުންސިލުން ބަލަހައްޓައި އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުއްދަ ލިބުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކާއި ޓްރައިބިއުނަލްތަކާއި ތަޙުޤީޤު އިދާރާތަކާއި ދައުލަތުގެ އަދި އަމިއްލަ މުއައްސަސާތަކުގައި އިތުރު ހުއްދައެއް ހޯދުމަކާ ނުލައި އަދި އެއިން ތަނެއްގައި ގާނޫނީ ވަކީލެއްގެ ގޮތުގައި ނަން ދަފްތަރުކުރުމަކާ ނުލައި، ވަކާލާތުކުރުމާއި ގާނޫނީ އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ މަސައްކަތްކުރެވިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި އެހެން އޮތް ނަމަވެސް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޤާނޫނީ ވަކާލާތުކުރުމުގެ ހުއްދަ ދޫކުރާ ފަރާތުން، ތަފާތު ދަރަޖަތަކުގެ ކޯޓުތަކަށް ހާޒިރުވެ ވަކާލާތު ކުރުމުގެ ބާރުދަނޑިވަޅައި، ޤާނޫނީ ވަކީލުން ދަރަޖަކޮށް، އެ ދަރަޖަތަކުގެ ފެންވަރާއި ޝަރުތުތައް ކަނޑައަޅުމުގެ ބާރު ބާ ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ހުއްދަ ދޫކުރުމުގެ ޝަރުތުތައް

30. (ހ) އެހެން ގޮތަކަށް މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ، ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ހުއްދަ ދޫކުރެވޭނީ އަންނަނިވި ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަވާ ފަރާތްތަކަށެވެ.

(1) އުމުރުން 21 (އެކާވީސް) އަހަރު ފުރިފައިވާ އަދި ބުއްދި ސަލާމަތްތެރި ދިވެހިރައްޔިތެއް ކަމުގައިވުން؛ އަދި

(2) ބާ ކައުންސިލުން ކަނޑައަޅާ ޝަރުތުތަކާއި ފުރިހަމަވާ އަދި ބާ ކައުންސިލުން އެކްރެޑިޓްކޮށްފައިވާ ކިޔަވައިދޭ މަރުކަޒެއްގައި ޤާނޫނީ ކޯހެއް ފުރިހަމަކޮށް ޑިގްރީއެއް ހާސިލްކޮށްފައިވުން؛ އަދި

(3) ވޭތުވެދިޔަ 5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ ތެރޭގައި "ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށެއް" ކުރިކަން ޝަރީޢަތުން ސާބިތުވެފައިވާ މީހަކު ކަމުގައި ނުވުން؛ އަދި

(4) މި ޤާނޫނުގައި ބުނެފައިވާ ތަމްރީނާއި، ބާ އިމްތިޙާން ފުރިހަމަކޮށްފައިވާ މީހެއް ކަމުގައިވުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުތުތަކުގެ އިތުރުން، އިންޓަރނޭޝަނަލް ބާ ކައުންސިލްގެ ޕްރެކްޓިސިންގ އެސެސްމަންޓް ގޮތުގެމަތިން އިތުރު ޝަރުތުތައް ކަނޑައަޅުމުގެ ބާރު، ބާ ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

31. ބާ އިމްތިޙާން ހެދުމާއި ތަމްރީން ފުރިހަމަކުރުން

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތަޢުލީމީ މަރުކަޒަކުން ޑިގްރީއެއް ޙާޞިލްކޮށްފައިވާ ފަރާތަކުން ޤާނޫނީ ވަކީލުކަމުގެ ހުއްދަ ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން، މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބާ އިމްތިޙާން ފާސްކޮށް، އެ މާއްދާގައި ބުނެފައިވާ ތަމްރީން ފުރިހަމަކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޤާނޫނީ ވަކީލުކަމުގެ ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތުން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ތަމްރީނުގެ މުއްދަތަކީ 1 (އެކެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތެކެވެ. މި ތަމްރީން ޤާނޫނީ ވަކީލުކަމުގެ ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތުން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭނީ ބާ ކައުންސިލުން ހުއްދަކުރާ ތަނެއްގައެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބާ އިމްތިޙާނާއި، ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމް ފުރިހަމަކުރަން އެދޭ ފަރާތްތަކުން ބާ ކައުންސިލުން އެކަށައަޅާ ފީއެއް ބާ ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން ހުށަހަޅާ ފީގައި އިމްތިޙާން ހެދުން ފަދަ ޚަރަދުތަކާ ދުވަސްވަރާއި ތަމްރީން ހޯދުމަށް މަސައްކަތްކުރުމަށް ވަކި ތަނެއް ހޯއްދަވައިދިނުން ބޭނުން ކުރުމުގައިވާނަމަ އެކަން ހިމަނަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން ޖާރީކުރާ ފީއެއްގައި ތަމްރީން ފުރިހަމަކުރުމަށް ހުއްދަދިނުމާއި، ހުއްދަ ނުދީ ހިފެހެއްޓުމުގެ އިޚްތިޔާރު ބާ ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެ އިޚްތިޔާރު ބޭނުންކުރަންވާނީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ އުޞޫލުތަކާއި މިންގަނޑެވެ. މިގޮތުން ތަމްރީން ފުރިހަމަ ކުރުމަށް ހުއްދަ ދިނުމަށް ނުވަތަ ހުއްދަ ނުދިނުމަށް ބާ ކައުންސިލުން ޖަވާބު ދިނުމަށް ގިނަވެގެން

ނަގާނެ މުއްދަތު ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބުނެފައިވާ ތަމްރީން ފުރިހަމަކުރާ ފަރާތުން ތަމްރީން ފުރިހަމަކުރި ތަނެއްގެ ވެރިންގެ ތެރެއިން އެފަރާތަކަށް ސިޓީ ގޮތުން އިރުޝާދު ދީ، އެފަރާތުގެ މަސައްކަތު ގޮތުން ބެލި ފަރާތެއްގެ ކިބައިން ތަމްރީން ފުރިހަމަކުރާ ފަރާތުން ފުރިހަމަކުރި ތަމްރީނާއި މަސައްކަތާ ގުޅޭގޮތުން ދީފައިވާ ރިޕޯޓް ބާ ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. މި ރިޕޯޓުގައި ހިމަނަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތުތަކާއި ކޮބައިކަން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކުގައި ހިމަނައި ޝަރުޠު ކަނޑައެޅުމުގެ ބާރު ބާ ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "ތަމްރީން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނީ ޚިދުމަތުގެ ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކާއި، މުޢައްސަސާތަކާއި، އޮފީސްތަކާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީކުރާ ލޯ ޕްރެކްޓިސްތަކާއި ލޯ ފަރުމްތައް ހިމެނޭގޮތުންނެވެ.

ބާ އިމްތިޙާން

32. މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބާ އިމްތިޙާނުގެ މުޤައްރަރާއި، އިމްތިޙާން ދޭނެ ގޮތާއި، އިމްތިޙާން އޮންނާނެ ތާރީޚާއި އިމްތިޙާނުގައި ބައިވެރިވުން މިންގަނޑުތަކާއި އުސޫލުތައް ކަނޑައަޅާނީ ބާ ކައުންސިލުންނެވެ.

ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ހުވައި

33. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވާ ފަރާތްތަކުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރިމަތީގައި، މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 1 ގައިވާ ޤާނޫނީ ވަކީލުކަމުގެ ހުވައި ކުރަންވާނެއެވެ. ޤާނޫނީ ވަކީލުކަމުގެ ހުއްދަ ދޫކުރާނީ މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތީން ޤާނޫނީ ވަކީލުކަމުގެ ހުވައި ކުރާ ފަރާތްތަކަށެވެ.

33-1. ހުވައިކުރުވިފައިނުވާ ފަރާތްތައް ހުވައިކުރުވުން

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ އެހެން މާއްދާއެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވިނަމަވެސް، މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާއިރު، މޯލްޑިވްސް ކޮމިއުނިކޭޝަންސް އޮތޯރިޓީން ޝާއިޢުކުރާ މަތީ ތަޢުލީމުދޭ މަރުކަޒުތަކުން ޤާނޫނީ ރޮނގުން ފުރަތަމަ ޑިގްރީ ހާސިލުކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން، ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ހުވައިކުރުވިފައިނުވާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކަށް ޚާއްޞަކޮށްގެން 1 (އެކެއް) މަސްދުވަހުގެ ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމެއް ބާ ކައުންސިލުން އެކުލަވާލައި، ކުރިއަށްގެންދަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމުގައި ހިމެނޭ ވަކިވަކި ބައިތަކާއި، އެ ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމުގެ ބައިވެރިންގެ ޒިންމާ ވަޒަންކުރާނެ ގޮތް ބަޔާންކުރާ އުސޫލު ބާ ކައުންސިލުން އެކުލަވާލައި، މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލު ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ގިނަވެގެން 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމް ފަށަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމް ފުރިހަމަކޮށް، މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި، (2) ވަނަ ނަންބަރު، އަދި (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަވާ ފަރާތްތަކަށް، އެ ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމް ފުރިހަމަކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ގިނަވެގެން 21 (އެކާވީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، މި ޤާނޫނުގެ 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ހުވައިކުރުމުގެ އިންތިޒާމު ބާ

ކައުންސިލުން ހަމަޖެއްސެންވާނެއެވެ.

(ބ) ގާނޫނީ ވަކީލުކަމުގެ ހުވައި އަދާ ކުރުމުގެ ގޮތުން، މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން ގާނޫނީ ވަކީލުކަމުގެ ހުވައިކުރާ ހުރިހާ ފަރާތްތަކުން، މި ގާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމަށްފަހު ބާ ކައުންސިލުން އެންމެ އަވަހަކަށް ބާއްވާ ބާ އިމްތިޙާނުގައި ބައިވެރިވުން ލާޒިމުވާނެއެވެ.

ގާނޫނީ ވަކީލުކަމުގެ ހުއްދަ އައުކުރުން

34. (ހ) މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ދޫކުރާ ގާނޫނީ ވަކީލުކަމުގެ ހުއްދައަކީ، ބާ ކައުންސިލުން ދުރާލާ ކަނޑައަޅާ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި އައުކުރަންޖެހޭ ހުއްދައެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ހުއްދަ އައުކުރުމަށް ބާ ކައުންސިލުން ލާޒިމުކުރަންވާނީ، މި ގާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާތާ 5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަސް ހަމަވާ ތާރީޚަށްފަހު އިޢުލާނު ކުރެވޭ މުއްދަތުތަކެއްގައެވެ. އަދި އެއިން ކޮންމެ ދެ މުއްދަތެއްގެ ތެރެތެރޭގައި އެންމެ މަދުވެގެން 3 (ތިނެއް) އަހަރު ފާއިތުވާންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހުއްދަ އައުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކުން އެކަމަށް ހުށަހަޅާނެ ގޮތާއި، ހުއްދަ އައުކޮށްދިނުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތަކާއި ޝަރުތުތައް ކަނޑައެޅުމުގެ ބާރު، ބާ ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ފަނޑިޔާރުންގެ ގާނޫނީ ވަކީލުކަމުގެ ހުއްދަ

35. (ހ) މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހުއްދަ ލިބިފައިވާ ގާނޫނީ ވަކީލަކު ފަނޑިޔާރެއްގެ މަޤާމަށް އައްޔަންކޮށްފިނަމަ އެހިނދުން ފެށިގެން ބެލެވޭނީ، އެ ގާނޫނީ ވަކީލަކީ "ގާނޫނީ ވަކީލުކަމުގެ މަސައްކަތް ނުކުރާ ގާނޫނީ ވަކީލެއް" ކަމުގައެވެ. އަދި ފަނޑިޔާރުކަމުގައި ދެމިހުރިހާ ދުވަހަކު އެ ގާނޫނީ ވަކީލެއްގެ ގާނޫނީ ވަކީލުކަމުގެ ހުއްދަ އޮންނާނީ ހިފެހެއްޓިފައެވެ. އަދި

މިގޮތުން ހުއްދަ ހިފެހެއްޓިފައިވާ މުއްދަތުގެ ބޭރުގައި އެފަދަ ޤާނޫނީ ވަކީލުންނަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ލިބިދޭ ޙައްޤުތަކާއި އިމްތިޔާޒުތައްވެސް ހިފެހެއްޓިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބުނެފައިވާ ފަނޑިޔާރަކު މަޤާމުން ވަކިވެއްޖެނަމަ، އެމީހަކު ފަނޑިޔާރުކަމާ ހަވާލުވުމުގެ ކުރިން އެ މީހަކަށް ދޫކޮށްފައިވާ ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ހުއްދަ ވަގުތީގޮތުން ހިފެހެއްޓިފައި އޮތް އޮތުން ނިމުމަކަށް އަންނާނެއެވެ.

ބޭރުގެ ޤާނޫނީ ވަކީލުންނަށް ހުއްދަ ދިނުން

36. (ހ) މިޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި ވީނަމަވެސް، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ލޯ ފަރމް އެއް ނުވަތަ ލީގަލް ޕްރެކްޓިސްއެއް ނުވަތަ ބަނޑާރަނައިބުގެ އޮފީސް ނުވަތަ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހާ ގުޅިގެން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގައި ހިނގަމުންދާ މައްސަލަތަކުގައި ބޭރުގެ ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ވަކާލާތުކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅައިފިނަމަ، ބާ ކައުންސިލުން ކަނޑައަޅާ އުސޫލެއްގެ ދަށުން، އެ މައްސަލައެއްގައި ވަކާލާތުކުރުމުގެ ހުއްދަ އެ މީހަކަށް ދޫކުރެވިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައިވީނަމަވެސް، ދައުލަތުގެ ބޭނުމަށް ބޭރުގެ ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ދައުލަތުން ޤާނޫނީ ލަފާ ދިނުމަށް މި މާއްދާ ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.

ހަތަރުވަނަ ބާބު

ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ހައިސިއްޔަތާއި، އިމްތިޔާޒުތަކާއި، ޒިންމާތައް

ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ހައިސިއްޔަތު

37. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ހުއްދަ ދޫކުރެވިފައިވާ ފަރާތްތަކަކީ އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ކުރުމުގެ ބާރާއި އިޚްތިޔާރު ލިބިގެންވެއެވެ.

(ހ) ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ގޮތުގައި އެފަރާތުގެ ޚިދުމަތަށް އެދޭ ފަރާތްތަކަށް އާންމު ގޮތެއްގައި އެކިއެކި ތަންތަނުގައި ތަމްސީލުކުރުމާއި އެފަރާތަށް ޤާނޫނީ އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުން؛

(ށ) ޤާނޫނުން އުފައްދާފައިވާ ކޯޓެއްގައި ނުވަތަ ޓްރައިބިއުނަލްއެއްގައި ނުވަތަ ސުލްހު މައްސަލަތައް ބެލުމުގެ ބާރު ޤާނޫނުން ލިބިދީފައިވާ މުއައްސަސާއެއްގެ ކުރިމަތީގައި މުވައްކިލަކު ތަމްސީލުކުރުން؛

(ނ) އަސްލާއެކު ހުށަހަޅާ ލިޔުންތަކުގައި "އަސްލާ އެއްގޮތް" ކަމުގެ ތައްގަނޑު ޖެހުން؛

(ރ) މައްސަލައާ ގުޅިގެން ޤާނޫނީ ވަކީލުގެ ލަފާޔަތާއި ޤާބިލިއްޔަތުކަން މަށްދިން އެންމެ ރަނގަޅަށް މަސައްކަތްކުރުން؛

(ބ) ކޯޓުގައި ނުވަތަ ޓްރައިބިއުނަލްގައި ނުވަތަ އެފަދަ އެހެން ތަނެއްގައި މުވައްކިލު ތަމްސީލުކުރުމުގައި އެތަންތަން އިޚްލާޞްތެރިކަމާއި އެއްވެސް ޖިހަތަކުން ނުފޯރާ މިނިވަންކަމާއި ކޯޓުގައި މުވައްކިލު ތަމްސީލުކުރުން.

މުވައްކިލާއި ވަކީލުގެ ގުޅުމުގައި ޢަހުދު ގުޅުމުގެ އިމްތިޔާޒާއި ސިއްރު ހިފެހެއްޓުން

38\. (ހ) މުވައްކިލަކު އާންމު ވަކީލާ ހަވާލުކުރި މަޢުލޫމާތާ ގުޅިގެން ދައްކާފައިވާ އެއްވެސް ވާހަކައެއް ނުވަތަ ލިޔުމެއް ނުވަތަ މަންޒަރެއް ނުވަތަ ރިކޯޑިންގއެއް ނުވަތަ މަޢުލޫމާތެއް އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ހާމަކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެބުނާ ބަޔާންކޮށްފައިވިނަމަވެސް، އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޢުލޫމާތު ހާމަކުރުމަކީ ހުއްދަކަމެކެވެ.

(1) ޒިންމާ ލިބިގެންނަ ފަރާތުން ލިޔުމަކުން ހުއްދަ ދިނުމުން؛

(2) ކޯޓު އަމުރަކުން އެންގުން.

(ނ) ޤާނޫނީ ވަކީލަކު އޭނާގެ މުވައްކިލުގެ ދިފާޢުގައި ނުވަތަ އެ މުވައްކިލު ތަމްސީލުކުރުމަށް ކުރާ އެއްވެސް ކަމެއްގެ ޒިންމާ ނަގާކަށް ނުޖެހޭނެއެވެ. އަދި އެފަދަ ޢަމަލަކީ ސުލޫކީ މައްސަލައެއްގެ ގޮތުގައި ބަލައި ފިޔަވަޅު އަޅައިގެންވެސް ނުވާނެއެވެ.

(ރ) އިންޓަރނޭޝަނަލް ބާ އެސޯސިއޭޝަން ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކާއި އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ޤާނޫނީ ވަކީލާއި މުވައްކިލުގެ ދެމެދުގައި އޮންނަ ގުޅުމާބެހޭ އުސޫލުތަކަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެކުލަވާލާ ގަވާއިދުތަކުގައި ހިމަނާ ޝަރުޠުތަކުގެ ބޭރު، ބާ ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ފަސްވަނަ ބާބު

ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ސުލޫކާއި ސުލޫކީ ޝަކުވާ

މުވައްކިލުގެ މަސްލަހަތު ނުގެއްލޭގޮތައި ފަރުވާ ބެލެހެއްޓުން

39. ޤާނޫނީ ވަކީލުން އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

(ހ) ޤަސްދުގައި ނުވަތަ އިހުމާލުވުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ފަރުވާކުޑަކުރުމުގެ ސަބަބުން ނަމަވެސް މުވައްކިލުގެ ރައްކާތެރިކަމާއި، މަސްލަހަތަށް ގެއްލުންވާގޮތަށް އެއްވެސް ކަމެއް؛

(ށ) އަޅަންޖެހޭ ފަރުވާތެރިކަމުގެ ފިޔަވަޅު އެޅުމަކާ ނުލައި، މުވައްކިލު ޤާނޫނީ އެހީތެރިކަން ބޭނުންވާ މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން، ގެއްލުމެއްވުމުގެ އިޙްތިމާލު އޮތް ނުވަތަ އެފަދަ ކަމެއް ދިމާވެދާނެގޮތަށް ކަމެއް ކުރުން؛

(ނ) މުވައްކިލުގެ ފަރާތުން ލިބޭ މަޢުލޫމާތު ނުވަތަ ބާރު ނުވަތަ ލިޔުމެއް ނުވަތަ އިލެކްޓްރޯނިކް އަމިއްލަ ފައިދާއަށް ނުވަތަ ނަފާގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުން؛

(ރ) ވަޒީފާގެ މަސްލަހަތާ މުވައްޒަފުގެ މަސްލަހަތާ
ތަޢާރުޟުވާނެފަދަ އެއްވެސް ކަމެއް ނުވަތަ އެއް މުވައްޒަފެއްގެ
މަސްލަހަތު އަނެއް މުވައްޒަފެއްގެ މަސްލަހަތާ ތަޢާރުޟުވާން
ކަމެއް ކުރުން؛

(ބ) އާންމު މުޢާމަލާތުގެ މުދަލާއި ޤާނޫނީ ވަޒީފާތަކާއި، ޤާނޫނީ
ތަރުތީބުވި މަސައްކަތްތަކާ ފަރާތްތަކާއި ހިތްވަރު
ގެއްލުންދެނިވި އެއްވެސް ކަމެއް ކުރުން.

ތަފާތުކުރުމެއް ނެތި މަސައްކަތާ ހަވާލުވުން

40. ޤާނޫނީ ވަޒީފާކަން އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ޤާނޫނީ އެހީތެރިކަން
ފުރުޞަތުދިނުމުގެ މަސައްކަތާ ހަވާލުވުމަށް ހުރަހަކަށްވެދާނަމަ، އެކަށީގެންވާ
ފުރުޞަތު ހޯދުމަށްޓަކައި، ތަފާތުކުރުމެއް ނެތި، އެފަދައިން ހުރަހަކީ
ހުރިހާ މަސައްކަތަކާ ހަވާލުވާންވާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް،
ބާ ކުއްލިވެގެން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑެއް ކޮންމެވެސް
ހުރަހެއް ހެދިދާނަމަ އެ މަސައްކަތާ ހަވާލުވުން ޤާނޫނީ ވަޒީފާކަން
ތަނާޒުލުވެވިދާނެއެވެ.

ނަޒާހަތްތެރިކަން ހިފެހެއްޓުން

41. ޤާނޫނީ ވަޒީފާއެއްގެ ނަޒާހަތްތެރިކަމާމެދު ސުވާލު އުފެދިދާނެފަދަ
އެއްވެސް ކަމެއް އެ ވަޒީފާގައި ކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

މަސައްކަތާ ހަވާލުނުވުން

42. އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި އަންނަނިވި ބާވަތުގެ މަސައްކަތަކާ ޤާނޫނީ
ވަޒީފާ ހަވާލުވެގެން ނުވާނެއެވެ.

(ހ) މިނިވަންކަމާއެކު މަސައްކަތްކުރުމަށް ހުރަސް އެޅިދާނެކަމަށް
ފެންނަ މަސައްކަތްތަކެއް؛

(ށ) އެ މަސައްކަތުގައި ނުވަތަ އެ މުއައްސަސާއެއްގައި ހިމެނޭ އަނެއް
ފަރާތަކީ ހަރަކާތްތެރިވެފައިވާ މުއައްސަސާއާ ގުޅިގެން ކުރިން
ޤާނޫނީ ތަނާ ދިފާޢުވާ ފަރާތަކަށް ނުވަތަ އެ މުއައްސަސާއާ
ގުޅޭ މައްސަލައެއް ހިއްސާކުރެވިދާނެ ފަރާތެއްގެ މަސައްކަތް؛

(ނ) އެ މައްސަލައެއް ނުވަތަ އެ މަސައްކަތެއް ޝަރީޢަތުގައި ކުރާ
ދުވަހަށް ހާޒިރުވާންޖެހޭ ތަނަކަށް ހާޒިރުވުމަށް ނުވަތަ
އެކަށީގެން ތަފާތުކަން މަސައްކަތްކުރުވާނެކަމުގެ ތަބައްޔަތުވެސް
ނެތް މަސައްކަތް؛

(ރ) އެމީހަކީ ވަކި ޤައުމެއްގެ ޤާނޫނީ ދާއިރާއަކުން ފަންނީ
ޤާބިލުކަން ނުވަތަ ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވާ ފަރާތެއް ކަމުގައި
ނުވާނަމަ، އެފަދަ ފަރާތެއްގެ ގޮތުގައި އެފަދަ ތަޖުރިބާއެއްގެ
މަސައްކަތް.

43. ޖިނާއީ އަދި އިދާރީ މައްސަލައެއްގައި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން | އިންސާފުން މަސައްކަތްކުރުން
ހަރަކާތްތެރިވާ ޤާނޫނީ ވަކީލަކު މަސައްކަތްކުރަންވާނީ އޭނާގެ
މަސައްކަތުގެ ސަބަބުން ކުށެއް ނުކުރާ މީހަކު އަދަބެއް ނުލިބޭނެ
ގޮތަށް ނުވަތަ ބޭއިންސާފު ކުރިމަތިނުވާނެ ގޮތަށް ހުރުމުންނެވެ.

44. ޤާނޫނީ ވަކީލަކާ ހަވާލުކުރާ މަސައްކަތަކަށް ފީ ނެގުމުގައި ނުވަތަ | ފީ ކަނޑައެޅުން
ފީ ކަނޑައެޅުމުގައި އަންނަނިވި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ.

(ހ) މަސައްކަތަށް ހޭދަވާނެ ވަގުތާއި، ބޭނުންވާ ހުނަރާއި،
އެހީތެރިވާނެ މީހުންގެ ޢަދަދު؛

(ށ) ހަވާލުކުރެވިފައިވާ މަސައްކަތުގެ ކުޑަ ބޮޑު މިނާއި
އެ މަސައްކަތުގެ ޒާތާއި ބާވަތް؛

(ނ) އެ މަސައްކަތާ ހަވާލުވުމުގެ ސަބަބުން، އެހެން
މަސައްކަތްތަކެއް ދޫކޮށްލަންޖެހުނުކަމާ ނުވަތަ ނެތުން
މަޖުބޫރުވާންޖެހުނުކަމާ؛

(ރ) އެ ބާވަތުގެ މަސައްކަތަކަށް އާންމުކޮށް ނަގައިއުޅޭ ފީ؛

(ބ) މައްސަލައިގައި ދެބަސްވުން އުފެދިފައިވާ ފައިސާގެ ނުވަތަ މުދަލުގެ މުޢާމަލާތެއްނަމަ، އެ މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ފައިސާ ނުވަތަ މުދަލުގެ ނިސްބަތް؛

(ޅ) އެ މަސައްކަތުގެ ސަބަބުން މުވައްކިލަށް ލިބޭނެ މަންފާ؛

(ކ) މަސައްކަތް ހަވާލުކުރަނީ އަލު މުވައްކިލެއްތޯ ނުވަތަ އާންމުކޮށް މައްސަލަ ހަވާލުކުރާ ފަރާތަކުންތޯ؛

(އ) އެ މައްސަލައަކާ ހަވާލުވާ ޤާނޫނީ ވަކީލު މަސައްކަތުގައި ހޭދަކޮށްފައިވާ މުއްދަތާއި، ތަޖުރިބާ.

ކަނޑައެޅިފައިވާ ފީ އެނގެން އޮތުން

45. މި ޤާނޫނުގެ 40 ވަނަ މާއްދާއާއި 44 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޤާނޫނީ ވަކީލާއި މުވައްކިލާ ދެމެދު އެއްބަސްވާ މަސައްކަތަކާއި ފީ ލިޔުމުން އެނގެން އޮންނަންވާނެއެވެ.

ކޯޓަށް އިޙްތިރާމްކުރުން

46. (ހ) ޤާނޫނީ ވަކީލުން، ކޯޓުތަކަށް އިޙްތިރާމްކުރުމުގައި އަދި އެފަރާތްތަކުގެ އާންމު މަސައްކަތުގައި އަދި ދިރިއުޅުމުގައި ނަމޫނާ ދައްކައި، ކޯޓުތަކުގެ ހުރުމަތާއި ޝަރަފް އިޙްތިރާމްކޮށް، އާންމުން ކޯޓުތަކަށް ކުރާ އިތުބާރު ދަމަހައްޓައި ހިމާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) ކޯޓުތަކުން ނިންމާ މައްސަލަތައް އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގައާއި އަދުލު އިންސާފުގެ ދާއިރާއާ ގުޅޭ ޢިލްމީ ދިރާސާކުރުމުގައި ކޯޓުތަކުގެ ނިންމުންތަކާއި އެ ނިންމުން ބިނާކުރާ ހަމަތަކާ ގުޅޭގޮތުން ޢިލްމީގޮތުން ފާޑުކިޔުމާއި އަދުލު އިންސާފުގެ ނިޒާމު ހަރުދަނާކުރުމުގެ ގޮތުން ފާޑު ކިޔުމަކީ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކޯޓަށް އިޙްތިރާމްނުކުރުން ކަމުގައެއް ނުވަތަ ކޯޓުގެ ހުރުމަތް ކެނޑުން ކަމުގައެއް ނުބެލެވޭނެއެވެ.

ޤާނޫނީ ވަކީލު އަމިއްލައަށް ކޯޓުގެން ނުވާނެ ކަންތައްތައް އާންމު މުވައްކިލުވެސް ނުކުރުމަށް ޤާނޫނީ ވަކީލު ވިސްނުމަކުން ބާރު އަޅަންވާނެއެވެ. ވަކިން ހާއްސަކޮށް، ކޯޓުގެ ނުވަތަ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނުވަތަ އެހެން ތަނެއްގެ ބަރުމަތީ ކަނޑައަޅާފައިވާ އެއްވެސް ކަމެއް ނުކުރުމާއި، މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ދިމާޔަށާއި އިންސާފުވެރިކަމާއެކު މަސައްކަތްކުރުމަށް ހުރަސް އެޅިދާނެފަދަ އެއްވެސް ކަމެއް ނުކުރުމަށް ބާރު އަޅަންވާނެއެވެ. އަދި މުވައްކިލު އެފަދަ ކަމެއް ކޮށްދިނުމަ، ޤާނޫނީ ވަކީލު އަ މުވައްކިލުގެ މަސައްކަތް ކުރަން ގެންދިއުމުން ބަންދުކޮށްލެވިދާނެއެވެ.	.51	މުވައްކިލަށް ނަސޭހަތްތެރިވުން
ޤާނޫނީ ވަކީލަކީ މައްސަލައެއްގައި ހެއްކަކަށް ވާންޖެހޭކަމަށް އެނގޭނަމަ ވަކާލާތުކުރުމުގައި ބާރުތަކަށް އޮތްނަމަ އެކަމާ މައްސަލައެއްގައި ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ ގޮތުގައި މަސައްކަތްކުރުން ނުވާނެއެވެ.	.50	ހެކިވެރިއަކަށް ވާންޖެހިދާނަމަ ބާރުތަކުގައި ވަކީލަކަށް ނުވުން
ޤާނޫނީ ވަކީލު މައްސަލައަކާ ބަހުލުވެގެން މަސައްކަތްކުރާ މުއްދަތުގައި، އެހެން މައްސަލައިގެ އަނެއް ފަރާތުގެ ޚަސްމަކާ ނުވަތަ ވަކީލަކާ އެއްބަސް ގުޅުން މަސްލަހަތު ހާމަކޮށް، މައްސަލައިގައި އިންސާފުވެރިކަމާއެކު ކުރިއަށް ދިއުމަށް ހުރަސް އެޅޭފަދަ އެއްވެސް ކަމެއް އޮތްނަމަ އެކަމެއްގެ މަޢުލޫމާތު މުވައްކިލަށް ދޭންވާނެއެވެ.	.49	މަސްލަހަތު ހާމަކުރުން
ޤާނޫނީ ވަކީލުން އެއްވެސް ފަރާތަކާ މުއާމަލާތް ކުރަންވާނީ ދިމާޔަށާއި، އިންސާފުވެރިކަމާއި، ތެދުވެރިކަމާއެކުއެވެ.	.48	އަނބު މުއާމަލާތް
ކޯޓުގައި ހުށަހަޅާ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން ކޯޓަށް އެއްވެސް ކަމެއް އޮޅުވާލައި ނުވަތަ ދޮގު ބަސްދީގައި ކަމެއް ވަންހަނާކޮށް ހަދައިގެން ނުވާނެއެވެ.	.47	ހަޤީޤަތް އޮޅުވާލުން

ޟާމިނަކަށްވުން ނުވަތަ ކަފީލަކަށްވުން

52. ކޯޓުގައި ހިނގަމުންދާ އެއްވެސް މައްސަލައެއްގައި އެއްވެސް ޤާނޫނީ ވަކީލަކު އޭނާގެ މުވައްކިލަކަށްޓަކައި ޟާމިނަކަށް ނުވަތަ ކަފީލަކަށްވުން ނުވާނެއެވެ.

ވަކީލުންގެ ސުލޫކާއި ވަކީލު-މުވައްކިލުގެ ގުޅުން ރެގިއުލޭޓްކުރުމުގެ ބާރު

53. މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކުގެ އިތުރުން، ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ސުލޫކާއި، ވަކީލާއި މުވައްކިލުގެ ގުޅުމާ ގުޅޭ ގަވާއިދުތައް ހެދުމުގެ ބާރު ބާ ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ. މިގޮތުން ހެދޭ ގަވާއިދުތަކުގައި އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ހާސިލުކުރުމަށް ބާ ކައުންސިލުން ބާރު އަޅަންވާނެއެވެ.

(ހ) ޤާނޫނީ ދާއިރާގައި ހިމެނޭ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުގެ ހައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުން؛

(ނ) ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ އެހީތެރިކަން ހޯދާ މުވައްކިލުންގެ ހައްޤުތަކާއި، މުވައްކިލާއެކު އޮންނަ ގުޅުމުގެ ތެރެއިން ޤާނޫނީ ވަކީލުގެ ހައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުން؛

(ރ) ޤާނޫނީ ދާއިރާއަށް ޢާންމުން ކުރާ އިތުބާރު ދެމެހެއްޓުމަށް މަސައްކަތްކުރުން؛

(ބ) ޤާނޫނީ ދާއިރާގެ ނަޒާހަތްތެރިކަން ހިފެހެއްޓޭކަން ކަށަވަރުކުރުމާއި، ފަންނީ މިންގަނޑާ އެއްގޮތަށް ހިދުމަތްދޭކަން ކަށަވަރުކުރުން.

ސުލޫކީ ޝަކުވާ ހުށަހެޅުން

54. ޤާނޫނީ ވަކީލަކާ ހަވާލުކުރާ މަސައްކަތަކާ ގުޅިގެން އެ ޤާނޫނީ ވަކީލަކު އަމަލުކުރާ ގޮތެއްގެ ސަބަބުން ވަކީލުން އަމަލުކުރަންޖެހޭ ސުލޫކާ ޚިލާފުވެއްޖެނަމަ، އެ މައްސަލައާ ސީދާގޮތުން ގުޅުންހުރި ކޮންމެ ފަރާތަކަށް ނުވަތަ އެފަދަ އަމަލެއް ހިނގި ޝަރުޢީ ކޯޓެއްގެ ތެރޭގައި ނަމަ، އެ ކޯޓަކަށް އެ ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ ޝަކުވާ ބާ ކައުންސިލަށް ހުށަހެޅުމުގެ ހައްޤު ލިބިގެންވެއެވެ.

ޝަކުވާބަލާ އިންތިޒާމު

55. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 54 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނެފައިވާފަދަ ޝަކުވާއެއް ބާ ކައުންސިލަށް އުފުލިއްޖެނަމަ، އެ ޝަކުވާއެއްގެ މައްސަލަ ބެލުމަށްޓަކައި، ބާ ކައުންސިލުގެ ސުލޫކީ ކޮމިޓީގައި ހިމެނޭ މެންބަރުންގެ ތެރެއިން 3 (ތިނެއް) މެންބަރުންގެ މައްކަން ހިމެނޭ ޕެނަލެއް އެކުލަވާލުމުގެ ބާރު ބާ ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ. މި ކޮމިޓީން މައްސަލައިގެ ޙަޤީޤަތްތައް ދެނެގަތުމަށްޓަކައި ތަޙުޤީޤުކުރުން އެ މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ފަރާތްތަކުގެ ކިބައިން ބަޔާން ނެގުމުގެ ބާރު އެ ކޮމިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އެކުލަވާލާ ޕެނަލު ދިރާސާކޮށްނިމުމުން އެ ކޮމިޓީން ބަލަމުންދާ މައްސަލަ ބަލައި، އެ ކޮމިޓީގެ ލަފާ ބާ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވާ ހުށަހަޅާނެއެވެ.

(ނ) ބާ ކައުންސިލުން ޝަކުވާ ބެލުމުގެ ޕެނަލެއް އެކުލަވާލައި، ޤާނޫނީ ވަކީލަކާ ގުޅޭ ޝަކުވާއެއް ބެލުމަށް ޓްރައިބިއުނަލަށް އެފަދަ ޝަކުވާއެއް ހުށަހެޅުމުގެ އެކަށީގެންވާ ޤާނޫނީ ސަބަބުތަކެއް ހުރިނަމައެވެ.

(ރ) ޤާނޫނީ ވަކީލަކާ ގުޅޭގޮތުން މި މާއްދާގައި ބުނެފައިވާފަދަ ޝަކުވާއެއް ބާ ކައުންސިލުގެ ޝަކުވާ ބެލުމުގެ ޕެނަލުން ތަޙުޤީޤުކުރަމުންދަނިކޮށް އެ ޕެނަލުގެ ލަފާއާއެކު ޙިމާޔަތު ލިބެން އަވަސް ފިޔަވަޅުއެޅުމުގައި ބާ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ބ) ޤާނޫނީ ވަކީލަކާ ގުޅޭގޮތުން މި މާއްދާގައި ބުނެފައިވާފަދަ ޝަކުވާއެއް ބާ ކައުންސިލުގެ ޝަކުވާ ބެލުމުގެ ޕެނަލުން ބަލާނީ ގޮތުގެ އުސޫލުތައް ވަކީލުންގެ ގަވާއިދުގައި ހިމަނައި ތަންފީޒުކުރުމުގެ ބާރު ބާ ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

56. ބާ ކައުންސިލަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތައް ބަލަންވާނީ ދެކޮޅުގެންވާފަރާތަށް
އަވަސް މިންވަރެއްގައި، އިޖުރާއީ ބަދުލުވެރިކަމުގެ ހަމަތަކާ އެއްގޮތްވާ
ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

ޑިއު ޕްރޮސެސް

57. ޝަކުވާ ބެލުމުގެ ޕެނަލަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއް ބެލުމަށްޖެހޭކައި ބޭއްވާ
އިންޓަވިއުތަކާއި ރިޔާއަތްކުރެވުން ތިޔަހިނގުމައް ރިކިއުޒްކުރެވޭ، ކޯމިޓީގެ
ރިކިއުޒްވެގެން ބާ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޯމިޓީއަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.

ރިކިއުޒް ކުރުން

58. ޝަކުވާ ބެލުމުގެ ޕެނަލުން ބަލަމުންދާ މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން މައްސަލައާ
ގުޅުންހުރި ފަރާތްތަކަށް، ހިޔަރިންގ ދިނުމަށް ހާޒިރުވުމަށް ނުވަތަ
ލިޔެކިޔުންތައް ހުށަހެޅުމަށް އަމުރުކުރުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވެއެވެ.
މިގޮތުން ހުށަހެޅޭ ލިޔުންތަކާއުލާ ޖަވާބުދާރީވުމާއި، ހާޒިރުކުރުވާ
ހިޔަންނާ ސުވާލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު، ޝަކުވާ ބަލައިދީ ފަރާތާއި
ވަކީލަކު ދޭންވާނެއެވެ.

ހިޔަރިންގ ތިޔަރިން ހާޒި
ލިބިގަތުމުގެ ބާރު

59. ޝަކުވާއިން ދިފާޢުވުމަށްޓަކައި އޭނާ ތަމްސީލުކުރާނެ ފަރާތެއް ވަކީލެއް
ޢައްޔަންކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޝަކުވާ ރައްދުވާ ފަރާތަށް ވަކީލަކު
ލިބިގެންވެއެވެ. އަދި ޝަކުވާ ހުށަހެޅި ފަރާތާއި، ހުށަހެޅުން
ޝަކުވާއާއި، އެ މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން ޝަކުވާ ބެލުމުގެ ޕެނަލުން
ހޯދިފައިވާ މައުލޫމާތު ކޮބައިކަން ޝަކުވާ ބެލުމުގެ ޕެނަލުން
އެ ފަރާތަކަށް ހާމަކުރަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން ބަލާ ޝަކުވާގެ
މައްސަލަތައް ބަލައި، އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ޚިޔާލުވެރިއެއް އަޅަންވާނީ
ޝަކުވާ ރައްދުވާ ފަރާތަށް ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތުދިނުމަށްފަހު، ހާމަކަމާއި
ހަމަހަމަކަމާއެކުގައެވެ.

އަމިއްލަ ދިފާއު ހުށަހެޅުމުގެ
ފުރުސަތު

60. (ހ) ޝަކުވާ ބެލުމުގެ ޕެނަލުން ކުރާ ރިކިއުރަން ބެލުމަށްފަހު،
އެ ޝަކުވާއަކީ އަސާސެއް ނެތް ޝަކުވާއެއް ކަމަށް

ޝަކުވާ ބެލުމުގެ ޕެނަލްގެ
ރިކިއުރަން ރިޕޯޓުކުރުން ފިޔަވަޅު
އެޅުން

ކަނޑައެޅުމުގެ ބާރު ބާ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އަދި އެ ޝަރުޠުތަކާއި އެކަށީގެންވާ ހުރި ލިބިފައިވާ އަދި އަސާސީ އެއް ޝަރުޠުތަކެއްކަމަށް ބާ ކައުންސިލުން ކަނޑައަޅާނަމަ އަންނަނިވި ގޮތްތަކުން ކުރު ގޮތަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ބާރު ބާ ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) ނަސޭހަތް ދިނުން؛

(2) އިންޒާރު ދިނުން؛

(3) -/100,000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނުވާ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) ކަނޑައެޅޭ ވަކި މުއްދަތަކަށް ހުއްދަ ހިފެހެއްޓުން؛

(5) ޤާނޫނީ ވަކީލުކަމުގެ ހުއްދަ ބާތިލުކުރުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޤާނޫނީ ވަކީލަކާމެދު ބާ ކައުންސިލުން ފިޔަވަޅު އަޅާ ހާލަތުގައި ޤާނޫނީ ވަކީލު ހިންގާފައިވާ އަމަލުގެ ކުޑަ ބޮޑު މިނަށް ބަލައި، މަތީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރެއިން އެންމެ އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅެއް އެޅުމުގެ ބާރު ބާ ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޤާނޫނީ ވަކީލާމެދު ބާ ކައުންސިލުން އަޅާ ފިޔަވަޅަކާމެދު ޤާނޫނީ ވަކީލު ހިތްހަމަނުޖެހޭނަމަ، އެ ނިންމުން ނިންމާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ބާ ކައުންސިލުގެ އިސްތިއުނާފު ކޮމިޓީއަށް އެ މައްސަލައެއް ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އިސްތިއުނާފު ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅުމަށްފަހު އެ ކޮމިޓީން ނިންމާ ނިންމުމާމެދު ހިތްހަމަނުޖެހޭނަމަ، އެ ނިންމުން ނިންމާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި

އެ މައްސަލައެއް އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

ހަވަނަ ބާބު

ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ޕްރެކްޓިސް އަދި ޕާޓްނަރޝިޕް

ވަކީލަކު ފަރުދީގޮތުގައި ކުރާ ޕްރެކްޓިސް

61. (ހ) ޤާނޫނީ ވަކީލަކު މަސައްކަތްކޮށްކުރަން އެދޭނީ ފަރުދީގޮތުން ކަމަށްވާނަމަ، އެފަރާތަކުން ކުރަންވާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 19/2014 (އަމިއްލަ ފަރުދުންގެ ވިޔަފާރީގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން އަމިއްލަ ވިޔަފާރިއެއް ރަޖިސްޓަރީކޮށްގެންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީކުރާ އަމިއްލަ ވިޔަފާރިއަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 19/2014 (އަމިއްލަ ފަރުދުންގެ ވިޔަފާރީގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީކުރުމުގެ އިތުރުން، ބާ ކައުންސިލްގައި ދަފުތަރުކޮށްފައިވާ އަމިއްލަ ވިޔަފާރިއަކަށް ވާންޖެހޭނެއެވެ. މި މާއްދާގެ ދަށުން ބާ ކައުންސިލްގައި ދަފުތަރުކުރާ އަމިއްލަ ވިޔަފާރިތަކަށް މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ކިޔާނީ "ލީގަލް ޕްރެކްޓިސް" އެވެ.

ޕާޓްނަރޝިޕަކުން އުފައްދާ ލޯ ފަރމް

62. (ހ) ޤާނޫނީ ވަކީލުން ގުޅިގެން ޤާނޫނީ ޚިދުމަތް ދޭން އެދޭނަމަ، އެފަދަ ޚިދުމަތްތަކެއް ދޭންވާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2011 (ޕާޓްނަރޝިޕްގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން އެ ޤާނޫނީ ވަކީލުން އުފައްދާ ޕާޓްނަރޝިޕަކުންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޕާޓްނަރޝިޕަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2011 (ޕާޓްނަރޝިޕްގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީކުރުމުގެ އިތުރުން ބާ ކައުންސިލްގައި

ދަފްތަރުކޮށްފައިވާ ޕާޓްނަރޝިޕްކަން ވާންޖެހޭނެއެވެ.

މި މާއްދާގެ ދަށުން ބާ ކައުންސިލުގައި ދަފްތަރުކުރެވޭ ޕާޓްނަރޝިޕްތަކަށް މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ކިޔާނީ " ލޯ ފަރމް" އެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ޕާޓްނަރޝިޕްތަކުގެ 80% (އައްޑިހަ އިންސައްތަ) ހިއްސާ މިލްކުވާންވާނީ މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޤާނޫނީ ވަކީލުކަމުގެ ހުއްދަ ލިބިފައިވާ ޤާނޫނީ ވަކީލުންނަށެވެ.

ލޯ ފަރމަކުން ނުވަތަ ލޯ ޕްރެކްޓިޝަނަރަކުން ނޫންގޮތަކަށް ހިދުމަތް ނުދިނުން

63. މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމަށްފަހު، ލޯ ފަރމެއް ނުވަތަ ލީގަލް ޕްރެކްޓިޝަނަރެއް މެދުވެރިކޮށް މެނުވީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޤާނޫނީ ހިދުމަތް ދިނުމުގެ މަސައްކަތް އެއްވެސް ފަރާތަކުން ކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ދައުލަތުގެ މުޢައްސަސާއެއްގައި ނުވަތަ އަމިއްލަ ތަނެއްގައި އިން-ހައުސް ކައުންސެލެއްގެ ގޮތުގައި ނުވަތަ އެއިން ތަނެއްގެ މުވައްޒަފެއްގެ ގޮތުގައި ނުވަތަ ހިލޭ ސާބަހަށް މަސައްކަތްކުރާ އަމިއްލަ ޖަމްޢިއްޔާއަކުން ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ އެހީތެރިކަމާއެކު ޤާނޫނީ ހިދުމަތް ދިނުން ނުވަތަ އެފަދަ ޖަމްޢިއްޔާއެއްގައި ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ހިދުމަތް ދިނުން މި މާއްދާއިން މަނާއެއް ނުކުރެއެވެ.

ޕާޓްނަރުންގެ މައުލޫމާތު ދަފްތަރުކުރުން

64. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޤާނޫނީ ހިދުމަތް ދިނުމަށްޓަކައި ޤާއިމުކުރެވޭ ޕާޓްނަރޝިޕްތަކުގެ ޕާޓްނަރުންގެ ކޯޕަރޭޓް ޕްރޮފައިލް، ބާ ކައުންސިލުގައި ދަފްތަރުކުރެވިފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.

ލޯ ފަރމް އަދި ލީގަލް ޕްރެކްޓިޝަނަރުންގެ ގަވާއިދު

65. ޤާނޫނީ ދާއިރާގައި ހިދުމަތްދިނުމަށްޓަކައި ޕާޓްނަރޝިޕް އުސޫލުން އުފައްދާ ލޯ ފަރމްތަކާއި އަމިއްލަ ވިޔަފާރީގެ ގޮތުގައި އުފައްދާ ލީގަލް ޕްރެކްޓިސްތައް ހިންގާނެ ގޮތް ކަނޑައަޅައި ގަވާއިދު ހެދުމުގެ ބާރު ބާ ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ހަތްވަނަ ބާބު

އިންތިޤާލީ ކަންތައްތައް

ޤާނޫނީ ވަކީލުކަމުގެ ހުއްދަ ދެމިއޮތުމާއި އައުކުރުން

66. (ހ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާއިރު ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަކާލާތުކުރުމުގެ ހުއްދަ ލިބިފައިވާ މީހުންނަކީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޤާނޫނީ ވަކީލުކަމުގެ ހުއްދަ ލިބިފައިވާ ޤާނޫނީ ވަކީލުން ކަމުގައި ބެލެނީއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާއިރު ޤާނޫނީ ވަކީލުކަމުގެ ހުއްދަ ލިބިފައިނުވާ ފަރާތްތަކުން ޤާނޫނީ ވަކީލުކަމުގެ ހުއްދައަށް އެދެންވާނީ މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތީންނެވެ.

މަތީ ތަޢުލީމީ މަރުޙަލާތަކުގައި ކިޔަވައިދޭ ކޯސްތަކުގެ މުޤައްރަރު އެކުލަވާލުން

67. (ހ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމަށްފަހު، ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަތީ ތަޢުލީމީ މަރުޙަލާތަކުން ދޭ ޤާނޫނީ އެންމެހައި ކޯސްތަކާއި ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގަންވާނީ ބާ ކައުންސިލުން އެކްރެޑިޓްކޮށްފައިވާ މުޤައްރަރަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތީންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މަޤްޞަދު ހާސިލުކުރުމަށްޓަކައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބާ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީ އިންތިޚާބުކުރާތާ ލަސްވެގެން 180 (ސަތޭކަ އަށްޑިހަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޤާނޫނީ ކޯސްތަކާއި ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގާ މަތީ ތަޢުލީމީ މަރުޙަލާތަކުން، އެފަދަ ކޯސްތަކާއި ޕްރޮގްރާމްތަކުގައި ކިޔަވައިދިނުމަށް ބާ ކައުންސިލުން ޤަބޫލުކުރާ މުޤައްރަރެއް އެ ކައުންސިލުން ކަނޑައަޅައި އަންގަންވާނެއެވެ.

(ނ) މޯލްޑިވްސް ކޮލިފިކޭޝަންސް އޮތޯރިޓީން ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަތީ ތަޢުލީމީ މަރުޙަލާތަކުން ހިންގާ ޤާނޫނީ އެންމެހައި ކޯސްތަކާއި ޕްރޮގްރާމްތަކާއި ސެޓްފިކެޓް އެކްރެޑިޓް ކުރުމުގައި އެންމެ ދަށް މިންގަނޑަކީ ބަލަންވާނީ ބާ ކައުންސިލުން

އެކްރެޑިޓްކޮށްފައިވާ މުއައްސަސާއަކުންނެވެ.

ލޯ ފަރމްތަކާއި ލީގަލް ޕްރެކްޓިޝަނަރުން ރަޖިސްޓަރީކުރުން

68. މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާއިރު ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ޤާނޫނީ ޚިދުމަތްދޭ ޤާނޫނީ ޝަރިކަތްތަކާއި ވަކިވަކި ފަރުދުން، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާތާ 180 (ސަތޭކަ އަށިޔާ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރަޖިސްޓަރީކުރަންވާނެއެވެ.

ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނަށް ޤާނޫނީ ވަކީލު އިންތިޚާބުކުރުން

69. (ހ) ޤާނޫނުއަސާސީގެ 158 ވަނަ މާއްދާގެ (ދ) ގެ ދަށުން ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނަށް އިންތިޚާބުކުރާ ޤާނޫނީ ވަކީލަކީ ބާ ކައުންސިލްގެ މެންބަރުންގެ ތެރެއިން އިންތިޚާބުކުރާ ޤާނޫނީ ވަކީލެކެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާއިރު، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 158 ވަނަ މާއްދާގެ (ދ) ގެ ދަށުން ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނަށް އިންތިޚާބުކޮށްފައިވާ މެންބަރުގެ މެންބަރުކަން، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު ނިމުމަކަށް އަންނާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނަށް އިންތިޚާބުކުރާ ޤާނޫނީ ވަކީލު އިންތިޚާބުކުރުމަށް ބާއްވަންޖެހޭ ފުރަތަމަ އިންތިޚާބު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އިންތިޚާބުކުރާ ބާ ކައުންސިލްގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީ އިންތިޚާބުކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ބާއްވަންވާނެއެވެ.

މާލީ ކަންތައްތައް

70. މި ބާބުގެ ދަށުން ބާއްވަންޖެހޭ އިންތިޚާބު ބޭއްވުމާއި، ބާ ކައުންސިލްގެ މަސައްކަތްކުރުމަށް ފެށުމަށްޓަކައި ބޭނުންވާ ކަންތައްތައް ކުރުމަށް ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ މާލީ އެހީތެރިކަން، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ދައުލަތުގެ މާލީ ކަންކަން

ހިންގުމާ ޙަވާލުވެފައިވާ ވުޒާރާއިން ހަމަޖެއްސުމަށް ޢާންމުކުރާނެއެވެ.

ގަވާއިދުތައް އަމަލު ކުރަން ފެށުން

71. މި ޤާނޫނުގެ މާއްދާއެއްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމަކަށް އަމަލުކުރަން ފެށޭނީ، އެ މާއްދާއެއްގައި ބަޔާންކުރާ ގަވާއިދެއް އެކުލަވާލުމަށްފަހުގައި ކަމަށްވާނަމަ، އެ މާއްދާއަކަށް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ، އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގަވާއިދު ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރުމަށްފަހުއެވެ.

އަށްވަނަ ބާބު

އެހެނިހެން ކަންތައްތައް

ޓްރެފިކް ޝިކާރައެއްގެ ގޮތުގައި މަސައްކަތްކުރުމުގެ ހުއްދަ

72. (ހ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވިނަމަވެސް، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޓްރެފިކް ޝިކާރައެއްގެ ގޮތުގައި މަސައްކަތް ކުރުވޭނީ، އަދި އަސާސީ އެއްގޮތަކަށް ވާގޮތުގެ ޖެހޭނީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ޝަރުތުތަކާ ފުރިހަމަކުރާ ޤާނޫނީ ވަސީލަތްތަކުންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ޓްރެފިކް ޝިކާރައެއްގެ ގޮތުގައި މަސައްކަތްކުރުވޭނީ ޝަރުޠުތަކާއި، އުޖޫރަ ފަދަ ކަންތައްތައް ބަޔާންކުރާ މަސައްކަތު އެއްބަސްވުމެއް، ބާ ކައުންސިލުން އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުއްދަ ލިބިގެން ރަސްމީ ގޮތުގައި ޓްރެފިކް ޝިކާރައެއްގެ މަސައްކަތް ކުރުމަށް، އަސާސީ އެއްގޮތަކަށް ވާގޮތުގެ މަސައްކަތް ކުރުމަށް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ޓްރެފިކް ޝިކާރައެއް އަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތުގެ މަތިން ނުވާނަމަ، އެކަމަކީ ފިޔަވަޅު އަޅަންޖެހޭ ކުށެއް ކަމުގައިވާނީ، އެއްވަރެއްގެ -/25,000 (ފަންސަވީސްހާސް) ރުފިޔާއާއި، -/300,000 (ތިންލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައިވިނަމަވެސް، ބޭރު ޤައުމުތަކުގައި ހުންނަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޑިޕްލޮމެޓިކް މިޝަންތަކުން އަސްލާ އެއްގޮތްކަމުގެ ތައްގަނޑު ޖަހުމަކަށް މި މާއްދާ ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.

ޖަދުވަލު

73. މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 1 އަކީ މި ޤާނޫނުގެ ބައެކެވެ. މި ޤާނޫނު ފުރިހަމަވާނީ އެ ޖަދުވަލު ހިމަނައިގެންނެވެ.

ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރުމުގެ ކުރިން ހިނގަމުންއައި އިޖުރާއަތުތައް ބާތިލުވުން

74. މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޤާނޫނީ ވަކީލުކަމުގެ ހުއްދަ ދޫކުރުމާއި އެ ހުއްދަ ހިފެހެއްޓުމާއި ބާތިލުކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން އަމަލުކުރަމުންދިޔަ އަދި އެންމެހައި ގަވާއިދުތަކާއި އިޖުރާއަތުތައް، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު ބާތިލުވީއެވެ.

ގަވާއިދު ހަދައި ހިންގުން

75. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާފައިނުވާ ހިނދަކު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ އެންމެހައި ގަވާއިދުތައް ހަދައި ހިންގާނީ ބާ ކައުންސިލުންނެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އިންތިޚާބުކުރާ ބާ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީ އިންތިޚާބުކުރާތާ ދުވަހުން ފެށިގެން 90 (ނުވަދިހަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ބާ ކައުންސިލުން ހަދައި، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚު

76. މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ، މި ޤާނޫނު ފާސްކޮށް، ތަސްދީޤުކުރެއްވުމުން، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.

މާނަކުރުން

77. މި ޤާނޫނުގައި އިބާރާތެއް ނުވަތަ ލަފްޒެއް ބޭނުންކޮށްފައިވާ ގޮތުން ކަނޑައެޅިގެން އެހެން މާނައެއް ދޭހަނުވާ ހިނދަކު، އަންނަނިވި އިބާރާތްތަކާއި ލަފްޒުތަކަށް ދީފައި އެވަނީ، އެ އިބާރާތްތަކާއި

ލަފްޒުތަކަށް ތިރީގައި ދީފައިވާ މާނައެވެ.

(ހ) "ޤާނޫނީ މަސައްކަތް" ނުވަތަ "ޤާނޫނީ އެހީތެރިކަން" ނުވަތަ "ޤާނޫނީ ޚިދުމަތް" ދިނުން ކަމަށް ބުނެފައި އޮވަނީ، އަންނަނިވި ކަންކަމެވެ.

(1) އެއްވެސް ޚުޞޫމަތަކާ ގުޅިގެން ނުވަތަ ޤާނޫނު ތަޠްބީޤު ކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން ލަފައާއި މަޝްވަރާ ދިނުން؛

(2) މީހެއްގެ ބަދަލުގައި އެއިން ތަނަކަށް ހާޒިރުވުން ނުހިމެނޭގޮތުން، އެއްވެސް ޚުޞޫމަތަކާ ގުޅިގެން ނުވަތަ އެނޫންވެސް ކަމަކާ ގުޅިގެން ކޯޓުތަކާއި ޓްރައިބިއުނަލްތަކާއި އެފަދަ އެހެން ތަނެއްގައި ވަކާލާތު ކުރުމާއި އެއްވެސް ފަރާތެއް ތަމްސީލުކުރުން.

(3) ކޯޓުތަކާއި ޓްރައިބިއުނަލްތަކާއި އެފަދަ އެހެން ތަނަކަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލަތަކާ ގުޅިގެން ތައްޔާރުކުރަންޖެހޭ ދަޢުވާ ލިޔުމާއި، ޖަވާބު ލިޔުމާއި، ބަޔާންތަކާއި އެހެނިހެން ލިޔެކިޔުންތައް ތައްޔާރުކޮށްދިނުން؛

(4) އެކިއެކި ފަރާތްތަކުގެ މެދުގައި ޢަޤްދުކުރެވޭ އެއްބަސްވުންތަކާއި ވަސިއްޔަތުގެ ލިޔުންތަކާއި، ޕަވަރ އޮފް އެޓަރނީތަކާއި، އަދި އެނޫންވެސް އެފަދަ މަދަނީ މުޢާމަލާތްތަކާ ގުޅޭ ޤާނޫނީ ލިޔެކިޔުންތައް ތައްޔާރުކުރުން؛

(5) ޕަބްލިކް ނޯޓަރީގެ ގޮތުގައި ތައްޔާރުކުރަންޖެހޭ ލިޔެކިޔުންތައް ތައްޔާރުކޮށް ތަސްދީޤުކޮށްދިނުމުގެ މަސައްކަތްކުރުން؛

(6) ވިޔަފާރި އުސޫލުން އެކި އެކި ލިޔެކިޔުންތައް އެޓެސްޓް ކުރުން.

(ޏ) "ޖިނާއީ ބޯޑު ކުރެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކޯޓުތަކަށެވެ.

(ސ) "ޤާނޫނީ ވަކީލުކަމުގެ މަސައްކަތް ނުކުރާ ޤާނޫނީ ވަކީލެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ތެރެއިން ފަނޑިޔާރުކަމަށް އައްޔަނުކުރެވުމުގެ ސަބަބުން ޤާނޫނީ ވަކީލުކަމުގެ މަސައްކަތް ނުކުރެވޭ ވަކީލުންގެ ގޮތުގައި ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނުން ކަނޑައަޅައި އާންމުކޮށްފައިވާ ދަފްތަރުގައި ހިމެނޭ ފަރާތްތަކަށެވެ.

(ޑ) "ޕަބްލިކް ނޯޓަރީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނީ ލިޔެކިޔުންތަކުގައި ސޮއިކުރާ ފަރާތްތަކުގެ އައިޑެންޓިޓީ ބަލައި، ކަށަވަރުކޮށްދީ، އެފަދަ ލިޔެކިޔުމުގައި ސޮއިކުރާ ފަރާތްތަކަން އޭގައި ބަޔާންކުރާ އެއްޗެއް އެނގޭކަން ކަށަވަރުކޮށް، އަދި ލިޔެކިޔުންތަކުގައި އެފަރާތްތަކުން ސޮއިކުރިކަން ހެކިކޮށްދިނުމާއި، އެޕޮސްޓިލް އަދި ލިޔެކިޔުންތަކުގެ ސަޓިފައިކުރުން ކަރަދާހުކޮށްދިނުމާއި ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ކުރުމަށް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބާ ކައުންސިލުން ހުއްދަކުރާ ކޮންމެ ޤާނޫނީ ވަކީލަކަށެވެ.

(ޒ) "ބާ ކައުންސިލްގެ މެންބަރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާއިރު ޤާނޫނީ ވަކީލުކަމުގެ ހުއްދަ ލިބިފައިވާ ޤާނޫނީ ވަކީލުންނާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުއްދަ ދޫކުރާ ޤާނޫނީ ވަކީލުންނަށެވެ.